

LETO XIV
ŠTEVILKA 73
16. december 2008

LIPNICA

G l a s i l o O b č i n e M o r a v s k e T o p l i c e

UVODNIK

Tokratna Lipnica se je temeljito pomladila – dobršen del vsebine je namenjen najmlajšim, otrokom v vrtcih in osnovnih šolah. V vrtcih spoznavajo tudi, saj ne boste verjeli, obnovljive viře energije! Šolarji so v okviru programa Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPV) pred županom razgnili svoje poglede na prometno varnost v svojem okolju. Da, naš SPV pod vodstvom Franca Čarnija si zasluži posebno priznanje!

Državno priznanje – Murkovo listino za nepoklicno delo v etnologiji je prejel Alojz Bojnc za Lončarsko vas Filovci. Priznanj in nagrad so bili deležni naši kuharji in hotelirji na srečanju v Moravskih Toplicah. Zavedam se: in še mnogi drugi občani. Z vašo pomočjo, spoštovani bralci, bi jih lahko tudi javno predstavili, zato obveščajte Lipnico!

Prelom leta je čas, ki ga zaznamuje občutje slovesa. Tudi mojega slovesa z uredniškega mesta. Z zanosom in veseljem sem za Vas urejal Lipnico v zadnjih 13 letih, 71 številčk vsega skupaj!

Želim Vam sreče in zadovoljstva v novem letu.

Ludvik Socič, urednik

Drage občanke, spoštovani občani!

Zdi se mi, da je vsako leto krajše. Ostaja nam vse manj časa za sebe in za ljudi, ki jih imamo najraje. Dolge noči, ki jih prinašajo zimski čas in prazniki, so zato priložnost, da popravimo zamujeno. Ob takšnih priložnostih radi obujamo spomine na iztekaajoče se leto in snujemo nove načrte. Takšen obračun delamo v tem času tudi v naši občini in pri tem ugotavljamo, da smo v minulem letu naredili velik in pomemben korak naprej, ki nam daje vzpodbudo, da tudi v prihodnje snujemo smelega načrte in uresničujemo skupne in lastne vizije.

Res je, da ne živimo v raju, vendar pa je naše okolje, v katerega veliko vlagamo, vse lepše in čistejše, zato velikokrat pravim, da živimo nekje blizu raja ...

Želim Vam, drage občanke in občani, naj tudi Vas spremlja tak občutek v bližajočih se božičnih in novoletnih dneh!

Lepe božične praznike vam želim, predvsem pa zdravo, srečno in ljubezni polno novo leto 2009!

Feri Cipot, župan

Tisztelt polgárok!

Mintha egyre rövidebbek lennének az évek. Egyre kevesebb idő jut önmagunkra és szeretteinkre. A hosszú téli esték és ünnepek alkalom arra, hogy legalább részben bepótoljuk azt, amit év közben elmulasztottunk. Ilyenkor szívesen emlékszünk a mögöttünk lévő évre és terveket szövögetünk. Így van ez községünkben is, ahol szintén mérleget készítünk, és örömmel állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt évben újabb nagy és fontos lépések történtek, amelyek alapul szolgálhatnak a jövőbeni még bátrabb tervezéshez, a közös és egyéni jövőképünk megvalósításához. Igaz, nem a paradicsomban élünk, de környezetünk, amelybe sokat fektetünk, egyre szebb és rendezettebb, ezért szoktam mondani, hogy a mennyország mégiscsak közel lehet ...

Kívánok Önöknek kedves polgárok, hogy ilyen érzésekkel éljék meg a közelgő karácsonyi ünnepeket, és az új esztendő!

Kellemes karácsonyi ünnepeket, valamint egészségben, boldogságban és szeretetben gazdag, 2009-es új esztendőt kívánok!

Feri Cipot, polgármester

FOTO: Geza GRABAR

SREDIŠČE – S simbolnim prerezom traku sta župan Franc Cipot in občinski svetnik Tibor Vörös st. slovesno odprla cesto Prosenjakovci-Središče.

FOTO: Ludvik SOČIČ

VRTEC MARTJANCI – Malčki martjanskega vrta so pridobili lepe prostore v prizidku, ki so zdaj že tudi napolnjeni z opremo in igrali.

FOTO: Ludvik SOČIČ

EPPUR SI MUOVE! – Sončne elektrarne res ne rastejo kot gobe po dežju, v Mlajtincih, Martjancih in še kje pa bodo že kmalu »delale čisto elektriko«. Na sliki: Ovsenjakova elektrarna v Mlajtincih.

FOTO: Ludvik SOČIČ

ZGORNJI MORAVCI – Obnovljene ceste skozi naselja opravijo dvoje: izboljšajo prometno varnost udeležencev in temeljito spremenijo videz naselij.

FOTO: Geza GRABAR

MARTINOV POHOD – Deževno in hladno vreme je oviralo, ni pa onemogočilo 250 pohodnikov-udeležencev 9. Martinovega pohoda iz Martjanec na Jelovškov breg.

FOTO: Ludvik SOČIČ

TEŠANOVCI – Člani prometnih krožkov, mentorji prometne vzgoje in ravnatelj osnovnih šol so župana in člane SPV opozorili na prometne zagate v svojih krajih.

FOTO: Geza GRABAR

MORAVSKE TOPLICE – Praznični december se vsako leto začne s prvim sejmom adventnih venčkov, prazničnih daril in drugih izdelkov pred evangeličansko cerkvijo.

FOTO: Geza GRABAR

TURISTIČNO LETO 2009 V OAZI ZDRAVJA

Ob vseh napovedih, ki so zaradi zelo zaostrenih gospodarskih razmer v svetu in tudi pri nas v tem trenutku dokaj črne, se v naši občini pripravljamo na velik dogodek: svetovno prvenstvo v oranju. V tem vidimo priložnost za dodatni zaslužek in promocijo naše pokrajine, ki jo ponazarja celotni Krajinski park Goricko in terasasti svet do in ob »prekmurski reki« Ledavi, kar v turističnem smislu s skupnim imenom poimenujemo »Oaza zdravja«. Seveda pa je svetovno prvenstvo v oranju dogodek, ki bo daleč presegal meje naše občine in pokrajine, saj gre za eno največjih prireditev na državni ravni in bo temu med drugim prilagojen tudi čas pomurskega sejma, ki se prvič prestavlja na začetek septembra, na čas izvedbe svetovnega prvenstva v oranju med 1. in 5. septembrom 2009 na tešanovskih njivah.

Pričakovati je, da bo vse od spomladi naprej na območju naše občine prisotno večje število predstavnikov različnih reprezentanc, ki se bodo pripravljali in privajali na naše terene za merjenje na svetovnem prvenstvu, tako da bomo v letu 2009 gotovo pričali večjemu turističnemu obisku ne glede na svetovno recesijo in zmanjšano kupno moč prebivalstva v najbolj razvitih območjih sveta, od koder sicer tudi k nam prihaja največ gostov. To pa je predvsem izjemna priložnost, da se naši kraji predstavijo v lepi luči in da z okraševanjem in skrbno urejenim okoljem, v katerega sodi tudi sleherno dvorišče, fasada hiše ali drugih objektov in tudi sicer urejena javna infrastruktura, kamor v prvi vrsti sodi urejenost cest in javnih poti, pokažemo gostom, da živimo v razviti pokrajini, ki veliko dá na skrb za svoje okolje, kar je v svetu vse bolj odločujoča vrednost za obisk nekega kraja. V ta namen smo v letošnjem letu izgradili nekaj pomembne infrastrukture: predvsem gre za cestno povezavo med Mlajtinci in Tešanovci, ki bo v času svetovnega prvenstva najbolj obremenjena, pa tudi za cesto v zgornjem delu Moravskih Toplic, ki bo z dokončanjem trase od spodnjega do zgornjega dela Moravskih Toplic v prvi polovici leta 2009 v celoti spremenila podobo naselja Moravske Toplice. Med zelo pomembno infrastrukturo sodi tudi kolesarska povezava do Bogojine in v začetku leta 2009 tudi do Filovec ter, nenazadnje, tudi asfaltirana cesta med Središčem in Prosenjakovci. K vsemu temu je v pripravo na turistično leto 2009 v Občini Moravske Toplice potrebno všteti tudi izgradnjo centra Oaza zdravja in gostinskega objekta na ribniku ob turistični cesti Tešanovci-Mlajtinci ter več kot deset novih tras pohodnih, tematskih in kolesarskih poti, ki so se oblikovale v okviru evropskega projekta Turistično destinacijskega centra Oaza zdravja.

Seveda pa bodo od povečanega turističnega utripa v naši občini in regiji v letu 2009 gotovo imeli največ koristi tisti gostinci, hotelirji, lastniki apartmajev, vinotočev, kmečkih turizmov, trgovin in drugih storitvenih dejavnosti, ki se bodo znali dobro organizirati in skupaj s turističnim gospodarstvom in civilno družbenimi organizacijami, ki jih predstavljajo predvsem različna društva, pripraviti promocijo naše ponudbe na način, da bo tako imenovana Zgodba o Prekmurju še dolgo ostala v prijetnem spominu vsem, ki bodo preživeli pri nas dopust ali si prišli pogledat zanimivo tekmovalje v oranju. Bilo bi zelo lepo, če bi na svetovnem prvenstvu tudi domačini, domači mojstri oranja, dosegli dobre rezultate v svetovnem merilu, saj ta teren najbolj poznajo.

* * *

Običaj je, da ob koncu iztekajočega se leta opravimo neke vrste obračun opravljenega v minulem obdobju. Tako se tudi v občini v tem trenutku zaključuje zelo intenzivna investicijska dejavnost, ki je letos prinesla veliko novosti in je zato z vidika uspešnosti

naše občine pri črpanju evropskih sredstev po različnih razpisih leto 2008 možno oceniti z največjimi presežniki. V letu, ki mineva, nam je uspelo z dobro pripravo projektov iztržiti več kot 3,7 mio EUR nepovratnih sredstev iz različnih evropskih in državnih razpisov in proračunsko leto zaključiti z izjemnih 11,4 mio EUR celotne porabe. Prav zaradi takšne intenzitete dela se je med letom pojavilo kar veliko težav s pridobivanjem različnih dovoljenj in soglasij, pri čemer moram pohvaliti delo občinske uprave, ki je kljub zelo kratkim terminskim rokom uspela uresničiti zastavljene ideje in programe. Seveda pa to pomeni, da postajajo apetiti na vseh področjih življenja v občini, ki se tako ali drugače dotikajo proračuna oziroma sofinanciranja iz javnih sredstev, vse večji in vse manj obvladljivi. Posebej sedaj, ko je čutili strah pred recesijo v gospodarstvu, kar bo zagotovo imelo negativni vpliv na javno finančne zmožnosti tako na državni kot lokalni ravni. Kljub temu v tem trenutku lahko napovem vsaj eno rekordno leto, leto 2009, ki ne bo posebno leto na področju turizma le zaradi svetovnega prvenstva v oranju, ampak naj bi se končno začela izgradnja t. i. Pomurskega vodovoda, s čimer bi bil dokončno rešen največji problem naših krajev na gorickem delu občine – oskrba z zdravno pitno vodo.

Konec leta je tudi priložnost, da se kot župan občine zahvalim vsem, ki ste v preteklem letu s svojo dejavnostjo prispevali k uspešnemu poslovanju občine oziroma k razvoju celotnega našega območja v smislu dodane vrednosti, ki pa ni vedno merljiva le v denarju, ampak človeku velikokrat ogromno pomeni že to, da imaš za njegova dejanja in delo dobro besedo. V prvi vrsti gre zahvala predsednikom in članom krajevnih skupnosti oziroma krajevnih odborov, vodstvom in članom kulturnih, turističnih in športnih društev, ki vsako leto z različnimi prireditvami popestrijo naše družabno življenje, članom različnih komisij in odborov, ki delujejo v okviru občine oziroma zavodov ali javnih podjetij, in, nenazadnje, članom občinskega sveta, ki podpirajo zastavljeno razvojno usmeritev na občinski ravni. V letu, ki se izteka, smo veliko pozornosti namenili tudi dogovarjanju na področju prostovoljnega gasilstva in v zadovoljstvo mi je, da smo po dolgem času prišli do skupnih ugotovitev, ki bodo gotovo prispevale k večji požarni varnosti in boljši organiziranosti zaščite in reševanja v našem okolju.

Ob koncu leta Vam želim, drage občanke in spoštovani občani, da preživite ta decembrski čas kar se da lepo in da bi bil tudi vaš obračun vsaj približno toliko pozitiven, kot je letošnji obračun v naši lokalni skupnosti. Sicer pa Vam želim veliko zdravja, medsebojnega razumevanja in ljubezni v turističnem letu 2009, ki je tudi zaradi številke devet v nekem smislu lahko pravično leto.

Feri Cipot, župan

55. Gostinsko-turistični zbor v Moravskih Toplicah ZLATA MEDALJA ZA BARBARO PUHAN

Terme 3000 so bile prve dni oktobra gostitelj jubilejnega gostinsko-turističnega zbora Slovenije, ki velja za največji strokovno-družabni dogodek s področja turizma in je letos sovpadal s praznovanjem 100-letnice Turistično-gostinske zbornice. Poleg številnih strokovnih posvetov s področja turizma in kulinaricnih razstav so posebno mesto zavzemala tekmovanja.

V 22 tekmovalnih kategorijah za zaposlene v gostinstvu in turizmu je sodelovalo več kot 300 tekmovalcev. Zunaj omenjenih kategorij je pod pokroviteljstvom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) tudi letos potekalo tekmovanje gospodinj turističnih kmetij in tistih, ki imajo peko kot dopolnilno dejavnost.

Letos so gospodinj tekmovale v pripravi krompirjevega testa in izdelkov iz njega – krompirjevih svaljkov in češpljevih cmokov, strokovna komisija pa je ocenjevala tudi pogrinjke. Prijavilo se je 11 nosilcev turističnih dejavnosti, med njimi en tekmovallec. Tekmovalke in tekmovalci so se trudili po svojih najboljših močeh in skušali v posebnem tekmovalnem šotoru pripraviti kar najbolj izvirno jed s svojega območja.

prihaja z znane turistične kmetije Puhan sredi vinogradov v Bogojini, od koder je sicer doma njen oče.

Ob dejstvu, da je bilo podeljenih še sedem srebrnih in dve bronasti medalji, je Milena Kulovec, koordinatorka svetovalcev za kmečko družino in socialne zadeve na KGZS, z izkupičkom nastopajočih zelo zadovoljna. »To samo potrjuje, da je ponudba na turističnih kmetijah iz leta v leto

Zmagovalka Barbara Puhan s svojimi najbližjimi in svetovalkami (od leve): Jožica Puhan, koordinatorka kmetijskih svetovalcev za dom, družino in dopolnilne dejavnosti na KGZ Murska Sobota, kmetijska svetovalka Anica Petrovič, oče Jože Puhan, Barbara, mama Olga Puhan in Milena Kulovec.

Zato so bili svaljki različno zabeljeni. Uspeh z lanskega gostinsko-turističnega zbora v Podčetrtku, kjer so gospodinj tekmovale v kuhanju različnih vrst žganecv, je ponovila 22-letna Barbara Puhan, študentka zaključnega letnika smeri management v agroživilstvu in razvoj podeželja – dislociranega oddelka Fakultete za kmetijstvo Maribor v Rakičanu. Barbara, ki je končala srednjo živilsko šolo v Mariboru,

boljša, kaj boljša, vrhunska, in da naše kmetije postajajo vse pomembnejši člen slovenske turistične ponudbe,« pravi.

Barbara Puhan je bila ob ponovitvi lanskega uspeha zelo presenečena in zadovoljna. Med drugim se ima zahvaliti tudi sedaj že upokojeni kmetijski svetovalki Ivanki Donko ter Zdenki Tompa s Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci, ki sta ji dajali koristne napotke.

Dan Save

PIRČEVA IN ZIŠKO NAGRAJENA

Med dobitniki najvišjih nagrad Poslovne skupine Sava, ki so jih tudi letos podelili v okviru svojega dne, sta tudi mag. Antonija Pirc in Andrej Ziško, ob zaposlena v Termah 3000, ki so prav tako del poslovnega sistema Sava.

Najvišjo nagrado Manager Save leta 2008 je prejela mag. Antonija Pirc, direktorica Term 3000. Pirčeva je v Poslovni skupini Sava zaposlena že deveto leto in je v tem času opravljala številne vodstvene naloge, med drugim združevanje družb dejavnosti Turizem, vodenje družbe Sava Trade in njeno pripojitev k Merkurju, prodajo sredstev družbe MG Market in zaključevanje poslovanja ter prevzem vodenja kompetenčnega centra Strateški kontroling v Savi. Marca letos je prevzela vodenje družbe Terme 3000 v Moravskih Toplicah.

Nagrado in priznanje Delavec Save 2008 za izjemne dosežke je letos prejelo sedem zaposlenih, med njimi tudi Andrej Ziško, vodja komunalne službe Term 3000.

Naj kopaljšče 2008 NAŠI KOPALIŠČI TRETJI

Pod okriljem podjetja Alpe Adria Media Marketing in uredništva radijske oddaje »Dobro jutro, Slovenija« je tudi letošnje poletje potekala akcija slovensko »Naj kopaljšče 2008«. Kopaljšča so razvrstili v pet različnih kategorij: velika termalna kopaljšča, srednja in manjša termalna kopaljšča, naravna kopaljšča, bazenska kopaljšča in vodni parki.

Rezultate so razglasili na podlagi skoraj 30 tisoč oddanih glasov 98 različnim slovenskim kopaljščem. Največje število glasov v kategoriji velikih termalnih kopaljšč so obiskovalci tokrat namenili Termalnemu parku Terme Ptuj, na drugo mesto se je uvrstila Termalna riviera Terme Čatež, zmagovalka v sezonah 2004–2007; tretje mesto je tokrat zasedel Termalni park Terme 3000 Moravske Toplice, zmagovalec tekmovanja leta 2003.

V kategoriji srednjih in manjših termalnih kopaljšč je največje število glasov prejel novi Wellness park Laško, na tretje mesto pa se je uvrstilo kopaljšče drugih term v Moravskih Toplicah – Term Sončni park Vivat.

Moravske Toplice KAR DVA APARTMAJSKA STOLPIČA

V neposredni bližini hotela Vivat oziroma ob novi ulici, ki se od Vivata navezuje na Dolgo ulico in je bila komunalno urejena lani, sta kar dve gradbišči. V obeh pa gradijo apartmaje oziroma apartmajška stolpiča.

Investitor prvega je družba Vivatinvest oziroma družba Počitek-užitek, ki upravlja s Termami Sončni park Vivat, izvajalec in investitor drugega je podjetje Gradisa iz Maribora.

Kot smo izvedeli, gre pri hotelu Vivat za gradnjo tretje faze apartmajškega naselja Sončni park Vivat z 52 apartmaji treh različnih velikosti, ki bodo izključno namenjeni prodaji na trgu; trgu so namenjeni tudi apartmaji Gradisa. S prodajo naj ne bi imeli težav, saj so prepričani, da je povpraševanje po teh objektih veliko.

V Vivatu je nenehnem porastu števila nočitev v nastanitvenih zmogljivostih, prav tako tudi število dnevnik kopalcev.

Alojzu Bojncu iz Filovec MURKOVA LISTINA ZA LONČARSKO VAS

V začetku novembra so slovenski etnologi podelili osrednje stanovske nagrade, Murkove nagrade in priznanja (poimenovane po etnologu in literarnem zgodovinarju Matiji Murku, 1861–1952). Glavna nagrada je pripadla Vitu Hazlerju, priznanje Igorju Cvetku, Murkovo listino – podeljujejo jo nepoklicnim etnologom, ki skrbijo za ljudsko dediščino – je letos prejel Alojz Bojnc iz Filovec za »predstavitev lončarske obrti v povezavi s tradicionalnimi oblikami panonskih domov in ljudskega stavbarstva v Prekmurju«.

KULTURNA DEDIŠČINA NACIONALNEGA POMENA

Predlog sta pripravili Jelka Pšajd, višja kustosinja Pokrajinskega muzeja Murska Sobota, in konservatorska svetovalka ZVKDS OE Maribor Lilijana Medved in v utemeljitvi zapisali, da »se v družini Bojnc z lončarstvom in proizvodnjo keramike ukvarja že tretja generacija. Poleg tradicionalnih izdelkov lončevine izdelujejo t. i. gospodinjsko in oglje odporno keramiko (za potrebe današnje kuhe). Pri izdelovanju sodobne keramike sodelujejo z oblikovalcem Oskarjem Kogojem. Zavod Lončarska vas Filovci je bil ustanovljen z namenom, da ohrani spomin na to dejavnost, saj so (v Filovcih) skoraj pri vsaki hiši imeli lončarja«.

FOTO: TOMI BOJNEC

S podelitve Murkove listine Alojzu Bojncu.

V utemeljitvi nadalje beremo, da se je prav zadnjemu filovskemu lončarju Alojzu Bojncu ob pogledu na propadajoče kmečke stavbe v vasi porodila ideja o muzeju stavbarstva in lončarske obrti. Začelo se je s predstavitvijo dveh domačij, cimprač, na lokacijo v bližini delujoče lončarske delavnice. Lončarska vas je bila ustanovljena leta 2005. Namen je bil prikazati tipiko ljudskega stavbarstva hkrati s prezentacijo značilne ljudske obrti. »Lahko govorimo o kulturni dediščini regijskega in nacionalnega pomena,« sta še zapisali strokovnjakinji.

»BILI SMO PRIJETNO PRESENEČENI«

Nosilec zamisli Alojz Bojnc (projekt pelje s svojimi sinovi) ne skriva zadovoljstva. »To pomeni, da so vrednost naše zamisli prepoznali tudi v strokovnih krogih. Poleg tega sta predlagateljici pripravili predlog samoiniciativno, o njem sem zvedel pozneje, ko sta ga že vložili, sta pa obe naši sodelavki in dobri poznavalki tega, kar počnemo v Filovcih.«

In kaj vse počnejo v Filovcih?

Lončarska vas je bila uradno odprta septembra 2006. Njeno vsebinsko komponento sta predstavljali stalna razstava lončarstva v Filovcih in razstava Društva keramikov in lončarjev Slovenije. V tem zapisu nas zanima nas predvsem prva. V Lončarjevi hiši so na ogled bivalni prostori, izdelki filovskih lončarjev, kopasta peč, predstavljen je način črnega žganja ter seznam filovskih

lončarjev. V 20. stoletju jih delovalo kar 74, ki so črno žgano posodo izdelovali za domače potrebe in prodajo na sejmi, pozneje tudi za prodajo v trgovinah z narodopisnimi izdelki in spominki. Lončarili so predvsem moški, ženske so jim pomagale pri izkopu in pripravi gline (razmah te obrti je potrebno pripisati med drugim izredno kvalitetni glini v okolici), polirale so lonce in pomagale pri nalaganju peči.

NADGRADNJA OSNOVNE IDEJE

Jeseni 2007 so iz Bogojine preselili žganjarno Jožefa Vogrina in jo postavili na območju Lončarske vasi. Vogrinova žganjarna je delovala že pred drugo svetovno vojno, gospodar Jožef je tam žgal do smrti konec 80. let. Z muzejsko postavitvijo je Lončarska vas ohranila spomin nanjo in predstavila tradicijo žganjarstva v Prekmurju.

Bistveno razširitev pomeni letošnjega septembra postavljena Hiša kulinarike. V preseljeni cimprači, nekdanji Kovačovi hiši, so postavili ključne elemente črne kuhinje in krušne peči v velki izi ter osnovno dejavnost lončarstva pomembno nadgradili s kulinarčno ponudbo. Projekt sta pospremili zloženska o Hiši kulinarike in črni kuhinji ter knjižica receptov filovskih gospodinj.

»Zdaj smo v zaključnih dogovorih za preselitev etnološkega spomenika prve kategorije – Petkove domačije iz Turnišča oziroma čevljarjeve hiše z imenitno predstavitvijo čevljarjske obrti v pokrajini. Z lončarstva smo torej svoje zanimanje in dejavnost že razširili na številna druga področja ljudskih dejavnosti in v tej smeri nameravamo nadaljevati tudi v prihodnje. Tako Lončarska vas postaja pravo razstavišče ljudskih obrti v Prekmurju, ne le lončarstva, s katerim smo začeli,« je sklenil Alojz Bojnc. »Moram reči, da smo zadnje akcije izpeljali s pomočjo Ministrstva za kulturo, strokovno pa nam ves čas stojita ob strani soboški Pokrajinski muzej in mariborski Zavod za varstvo kulturne dediščine.«

FOTO: TOMI BOJNEC

Pogled na Lončarsko vas.

Čestitamo za pomembno priznanje! Naj bo predvsem spodbuda za nadaljnje delo pri ohranjanju dediščine. Zelo pomembno delo, saj bi bilo najhuje, kar se nam lahko zgodi, da ostanemo brez (kulturnega) spomina!

Ludvik Sočič

Pogovor s Simono Kaučič

PREGOVOR PRAVI: OTROCI SO NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO

Priznam: med vsemi dogodki ob 12. prazniku Občine Moravske Toplice smo najslabše »pokrili« dogajanje v Martjancih: slovesno je bil odprt in namenu predan prizidek k vrtcu martjanske enote zavoda Vrtci Občine Moravske Toplice, v nadaljevanju pa še igrala na bližnjem igrišču, donacija Rotary kluba Martjanci.

S Simono Kaučič, diplomantko predšolske vzgoje na mariborski pedagoški fakulteti, sva zatorej skušala popraviti napačno, ker pa je poleti postala v. d. ravnateljice zavoda Vrtci OMT, sva v pogovoru zajela širši spekter prostorskih razmer, učno-vzgojnih prizadevanj, povezovanja z okoljem ..., s katerim osrednja varstvena ustanova v občini razpira svoje lovke po okolju in opravlja nadvse pomembno delo (so)oblikovanja osebnosti v zgodnjem in morda najboljčutljivejšem obdobju otrokovega razvoja.

V okviru prireditev letošnjega občinskega praznika ste v Martjancih odprli prizidek k vrtcu. Verjetno pri tem ni toliko pomembno praznično vzdušje kot pa dejstvo, da ste razširili prepotrebne prostorske kapacitete vrta, kar so potrebe narekemale že nekaj časa. Kakšne prostore ste pridobili s prizidkom?

Simona Kaučič

Pridobili smo eno igralnico za otroke prvega starostnega obdobja z vsem, kar spada zraven: posebej prirejeno umivalnico, garderobo in pokrito teraso z izhodom iz igralnice. Pridobili smo tudi novi vhod, ki je prilagojen najmlajšim otrokom – narejena je namreč klančnina, ki staršem in drugim omogoča lažji dostop, predvsem seveda z vozički, za otroke pa je premagovanje klančnine dosti lažje pa tudi varneje kot hoja po stopnicah. Pokrito teraso z izhodom iz igralnice sta dobili tudi dve obstoječi igralnici. Velika pridobitev je tudi zunanji WC, ki je po novih normativih obvezen za vse vrtece. Nekaj adaptacijskih del je bilo opravljenih tudi v starem delu, a je še vedno potrebno urediti pode v obeh starih igralnicah, zamenjati okna, pa tudi streho bi bilo potrebno na novo prekriti.

Domnevam, da so vzgojiteljice in otroci v Martjancih veliko pridobili prav s pokrito teraso. Je videti, da se je veselijo, jo koristno uporabljajo?

Vsekakor je pokrita terasa največja pridobitev, saj jo imajo vse tri igralnice. Ker je terasa povezana v celoto, imajo otroci na razpolago prostor, ki omogoča vsestranske gibalne aktivnosti v vseh letnih časih. Druženje vseh otrok in zaposlenih na terasi nudi najrazličnejše socialne in komunikacijske izkušnje ter možnost izbire, saj lahko otroci izbirajo med različnimi dejavnostmi, ki jih pripravljajo vse zaposlene. Na terasi je vsekakor vedno veselo. Pravijo, da to, kar doživlja človek v mladih letih, kar se kali skozi otroško dušo, ostane odločilno pri odraslem, iz tega rastejo nagibi, dejanja. In vsega tega je v vrtcu Martjanci res veliko. Poleg dobrega strokovnega kadra je v tej enoti tudi poskrbljeno za resnično dobre prostorske pogoje. To je pravzaprav edini vrtec v našem zavodu, ki je bil namensko grajen, zdaj pa je občina prisluhnila našim potrebam in željam, ko se je šlo za pokrite terase. Naj povem, da je bilo prvotno predvideno, da bodo terase pokrite s keramiko, pa smo se uspeli dogovoriti in terase prekrili s 3-centimetrsko gumo, ki je otrokom res zelo prijazna. To pomeni, da lahko po terasi

brezskrbno koracajo tudi najmlajši. Guma ublaži padec in otroci se hitro poberejo s tal ter že veselo raziskujejo naprej.

Če pogledava širše: kakšne so prostorske razmere v drugih enotah? Verjetno je največje zanimanje za vpis v matični, moravski enoti, ki se zdaj stiska v preurejenih prostorih nekdanjega evangeličanskega župnišča.

Že vsa leta se srečujemo s prostorsko stisko v istih enotah: Martjanci, Moravske Toplice, pa tudi enota Bogojina se zadnja leta srečuje s to težavo. Kar se tiče enote Martjanci, smo pridobili dodatni prostor, ki trenutno res zadostuje potrebam. Bojim pa se, da bo tudi to kmalu premalo. Martjanci so namreč kraj v hitrem razvoju, tu so mlade družine z otroki, število otrok v Martjancih se nenehno povečuje. Poleg tega je kraj na tranzitni poti v Mursko Soboto in zato zanimiv za marsikaterega starša, ki hodi tja v službo s širšega območja Goričkega.

V enoti Bogojina smo letos ponovno odprli tretji oddelek, ki sicer ni v celoti zapolnjen, a velikost igralnice niti ne dovoljuje večjega števila otrok. S septembrom 2010, ko bodo začeli veljati novi normativi, ki predpisujejo vsaj 3 m² na otroka, bomo prisiljeni ta oddelek zapreti. Takrat bo potrebna tudi manjša adaptacija, da bomo prostore uredili v skladu z normativi. Predvidevam, da bomo takrat nekaj otrok morali zaradi prostorske stiske prearazporediti v druge enote. Rešitev vidim v novem centralnem vrtcu v Moravskih Toplicah.

V Moravskih Toplicah je vsekakor nujno zgraditi novi vrtec, da bi lahko zadostili potrebam vseh staršev. Zdaj je v to enoto vključenih 34 otrok, kar nekaj smo jih preusmerili v naše druge enote, kjer čakajo na prosto mesto v enoti Moravske Toplice. Žal smo zaradi teh premestitev nekaj otrok tudi izgubili; sedaj obiskujejo vrtece v drugih občinah ali pa so ostali doma v varstvu dedkov in babic. Septembra 2010 bo enota v teh prostorih lahko sprejela največ 15 otrok, zato močno upam, da bo imela občina posluh in v tem času zgradila novi vrtec.

Pogovor pravi, da so otroci naše največje bogastvo, zato bi bilo prav, da se tako do njih tudi obnašamo. Vsak skrbni gospodar poskrbi za svoje imetje, tako je že skrajni čas, da tudi v Moravskih Toplicah poskrbimo za naše otroke in jim omogočimo bivanje v primernih prostorih. Kako bomo poskrbeli za naše otroke in pa morda še pomembneje – kako hitro, pa žal ni odvisno od zaposlenih v našem zavodu. Mi vsekakor še naprej upamo, da bodo lahko otroci v Moravskih Toplicah septembra 2010 v novih prostorih. Upanje pa je kot nočno nebo – nikdar ni tako temno, da ne bi odkrili kakšne zvezde.

Imate pregled nad tem: kolikšen odstotek otrok je v našem okolju vključen v predšolsko vzgojo?

Po sicer nepopolnih podatkih je velika vključenost otrok v vrtec, zajeta je velika večina predšolskih otrok. Slabšo vključenost otrok v vrtec imamo na območju enote Fokovci. Tam naj vrta ne bi obiskovalo nekaj manj kot 30 otrok. Te otroke skozi vse leto vabimo na različne dejavnosti v enoti Fokovci, a se žal zelo slabo odzivajo na naša vabila. V kratkem bomo imeli s starši sestanek, kjer bomo preverili njihove želje. Ponudili jim bomo skrajšani program, lahko tudi v popoldanskem času. Program bi bil v celoti

samostojen. Namen tega programa je omogočiti vsem staršem, da vključijo otroka v vrtec, saj ugotavljamo, da je to nujno potrebno za otroka. Predvsem gre za socializacijo otroka, ki se nato lažje vključi v šolo. Že vsa leta sicer ugotavljamo, da se kar nekaj otrok vključuje v vrtec zadnje leto pred vstopom v šolo, kar je vsekakor premalo. Otrok se v tem letu še le dobro navadi na novo okolje in ljudi, ko mora zopet spremeniti tako okolje kot ljudi. Prav bi bilo, če bi se otroci vključili v vrtec vsaj dve leti pred vstopom v šolo – pa čeprav le v skrajšani program.

Ustrezni prostori so eden od dejavnikov, drugi so kadrovska zasedba, organizacijski prijem, vsebina dela z najmlajšimi. Kakšna je kadrovska zasedba, če realno stanje primerjamo z normativi?

V letošnjem šolskem letu je ustanovitelj pokazal veliko pripravljenost pri reševanju tega vprašanja. V vseh enotah imamo zadostno število kadra glede na število otrok oziroma za to, da lahko pokrijemo poslovalni čas enote. Predvsem je to problem pri enoti z enim oddelkom, kjer naj bi bili zaposleni le dve strokovni delavki – od tega ena, glede na število otrok, za skrajšan delovni čas. Če želimo tudi v tej enoti poslovalni čas prilagoditi potrebam staršev, ti dve delavki nista dovolj, saj moramo zadostiti tudi zakonu, ki določa sočasnost strokovnih delavk. Žal pa se ob odsotnosti strokovnih delavk (zaradi različnih vzrokov) še vedno srečujemo s težavami, ki pa so v veliki meri tudi posledica naše razdrobljenosti. Če bi bil kader, ki ga imamo zdaj, razporejen v eni ali dveh enotah, bi lahko rekli, da imamo idealne pogoje, kar se tiče kadrovske zasedbe. Smo pa kljub vsemu hvaležni ustanovitelju, da je pokazal res veliko pripravljenost pri reševanju te problematike. Le upamo lahko, da bo tudi v prihodnjih letih tako.

Dobra kadrovska zasedba je nedvomno obet za kvalitetno vzgojno (in izobraževalno) delo v vrtcih. Lahko rečeva, da otroci v teh vrtcih uživajo enake možnosti kot vrstniki v večjih središčih, da zaradi bivanja na slovenskem obrobju uživajo enako kvalitetno skrb in vzgojo v najmlajšem obdobju?

Vsi strokovni delavci v vrtcih se moramo ravnati po Kurikulu za vrtece, ki je nacionalni dokument in tako veljaven za vse, za tiste v večjih središčih kot za tiste na obrobju. Na osnovi kurikula in ob rabi strokovne literature strokovni delavci načrtujemo kakovostno predšolsko vzgojo, ki se na ravni izvedbe razvija in spreminja. Pri tem se upošteva neposredno odzivanje otrok v oddelku in pa vpetost vrtca v širše okolje. Za vrtece so posebej izpostavljena tudi načela, po katerih naj bi se uresničevali zapisani cilji. Naj omenim samo načelo enakih možnosti za vse in pa upoštevanje različnosti med otroki. Tako smo dolžni zagotoviti enakovredne pogoje za optimalen razvoj vsakega posameznega otroka, seveda ob upoštevanju individualnih razlik v razvoju in učenju.

Ima pa naš vrtec še eno nalogo. Ker smo na jezikovno in narodno mešanem območju, moramo tudi ustvarjati primerno podlago za razvoj dvojezičnosti pri pripadnikih narodnostne skupine in večinskega naroda. Otrokom moramo omogočati seznanjanje s kulturo in kulturno dediščino obeh narodov. Za izvajanje vsega tega je seveda potrebno v dvojezičnem vrtcu zagotoviti predvsem kadrovske pogoje. Tako sta tam zaposleni v enem oddelku dve vzgojiteljici, ki morata enakovredno obvladati oba jezika. Za pokrivanje poslovalnega časa potrebujejo še pomočnico vzgojiteljice, ki mora prav tako obvladati oba jezika. Stroške za drugo vzgojiteljico v oddelku pokriva Ministrstvo za šolstvo in šport.

Na podlagi vsega tega se res ni bati, da bi bili naši otroci zaradi tega, ker živijo na obrobju, za kaj prikrajšani. Menim celo, da imajo tu še nekaj prednosti. Pri tem imam v mislih predvsem neposreden in vsakodnevni stik z naravo, pa tudi na področju sodelovanja s širšim okoljem imajo naši vrtci veliko več možnosti. Se pa vsi v vrtcih trudimo, da so tudi naši otroci deležni še česa. Tako organiziramo različne dodatne dejavnosti in smo verjetno eni izmed redkih, ki staršem omogočamo, da te dejavnosti potekajo v prostorih naših vrtcev, še v času otrokovega bivanja v vrtcu oziroma takrat, ko se otroci že pripravljajo za odhod domov

in ne posegajo v vzgojno delo. Zavedati pa se moramo (tako starši kot strokovni delavci), da vrtec otroku ne more biti dom, da mu vzgojiteljica ne more nadomestiti mame.

Zelo bistveno je nedvomno to, da ste že v preteklosti vzpostavili pristen odnos s starši in okoljem. Na kakšne načine ste pritegnili starše?

Sodelovanje med vrtcem in starši je pomemben vidik kakovosti predšolske vzgoje. Pri odnosu med vrtcem in starši je zelo pomembna delitev odgovornosti in različnost pristojnosti. Institucija naj bi družini nudila storitve, ne pa posegala v sfero zasebnosti oziroma v pravice staršev. Vrtec mora spoštovati kulturo, identiteto, jezik, svetovni nazor, vrednote, prepričanja, stališča, navade in običaje posamezne družine. Starši pa morajo po drugi strani upoštevati meje svojega soodločanja, kar pomeni, da ne smejo posegati v strokovnost institucije.

Za naš zavod lahko trdim, da smo vsa leta s starši dobro sodelovali. Po enotah so bila organizirana različna srečanja s starši – od pogovornih ur do roditeljskih sestankov in različnih neformalnih srečanj: delovna srečanja, srečanja ob knjigah, proslave pa tudi zabave. Kar nekaj staršev se je na našo pobudo preizkusilo v igranju v igricah, ki smo jih pripravili za naše otroke, z njimi pa smo se nato predstavili tudi širši javnosti. Dobro je tudi zazivel skupni zaključek vseh enot – cicijada. To je športna prireditev, kjer otroci ob pomoči staršev dosegajo uspehe na področju gibanja in si priborijo prve medalje. Še bi se dalo naštevati, mislim pa, da je bolj pomembno, da se na tem mestu zahvalim prav vsem staršem, ki so pripravljeni kakorkoli sodelovati z nami. Njihov prispevek je neprecenljiv in nenadomestljiv. V času, ko nihče »nima časa«, naši starši »najdejo čas« za svoje otroke.

Kar se tiče sodelovanja z okoljem: veseli smo, če nas kdo povabi k sodelovanju. Prav radi se odzovemo vabilu. Otroci zelo radi nastopajo, se predstavljajo v javnosti. Prav tako pa radi rišejo, raziskujejo ... Veseli so, če lahko to pokažejo tudi drugim. Strokovne delavke pa vse dejavnosti izpeljejo tako, da imajo otroci od tega veliko več kot »le nastop«.

Vse enote dobro sodelujejo s krajevnimi skupnostmi, s turističnimi društvi, gasilskimi društvi, osnovnimi šolami. V dvojezični enoti Prosenjakovci zelo dobro poteka tudi sodelovanje z Zavodom za kulturo madžarske narodnosti iz Lendave, pa tudi z Madžarsko narodno samoupravno skupnostjo Občine Moravske Toplice. Menim, da vsi vrtci živijo in dihaajo z okoljem, da se odzivajo na potrebe okolja in da tudi sami aktivno sooblikujejo aktivnosti v tem okolju.

Zelela bi izpostavila sodelovanje s hotelom Vivat, ki nam velikušno omogoča, da prireditve izvedemo v njihovih prostorih. Tudi v tem šolskem letu bomo večkrat gostovali pri njih z različnimi prireditvami, eno smo že izvedli v novembru, dve bosta v mesecu decembru, nato pa si bodo sledile po ena vsak mesec do konca šolskega leta. V tem šolskem letu je začela delovati spletna stran našega zavoda, kjer lahko poleg omenjenih informacij najdete še marsikaj zanimivega. Zato nas obiščite na spletnem naslovu www.mojvrtec.com in izvedeli boste še kaj!

Foto: Arhiv OBČINE

Slovesnost ob odprtju prizidka v Martjancih.

MARTJANSKI OTROCI SO DELILI SREČO Z MARIČEVIMI IZ SEBEBOREC

Po dogovoru z ravnateljico Simono Kaučič in družino Marič smo se odločili, da tudi letos sprejmemo povabilo in v tednu otroka okrepimo vezi, ki so jih tkali naši predhodniki vse od takrat, ko so Maričevi otroci začeli obiskovati vrtec Martjanci.

Lep slovenski pregovor pravi, da se po jutro dan pozna. Torek, 7. oktobra je bil, drugi dan v tednu otroka, ki je letos potekal pod geslom: »Nekoga moraš imeti rad!« Ta stavek je za nas, ki delamo v vrtcih, vodilo, hkrati pa opomin, da moramo že otroka usmerjati na tisto pristno pot dobrote, po kateri se bo lahko vedno srečen vračal k nam.

Jutro, bogato s prečudovito jutranjo zarjo je naznanjalo, da bo dan drugačen, bogatejši od drugih vsakdanjikov. V vrtcu Martjanci se je že navsezgodaj zbralo veliko število otrok, ki so že s svojimi pogledi govorili, da se tega dne resnično veselijo. Odpravljali smo se na pohod, ki je bil za vse izziv. Po opravljenem jutranjem obroku smo se zbrali vsi, ki se vsak dan družimo ob igrah, plesu, petju in drugih načrtovanih in priložnostnih dejavnostih. Skupina otrok drugega starostnega obdobja je mlajšim prijateljem do potankosti razložila svoj načrt potovanja. Mi, odrasli smo želeli slediti vsem njihovim pogovorom, a jih je bilo preveč in še tisti, ki smo jih uspeli presteči, so se nam zdeli težko uresničljivi.

Sledile so priprave. Vsak otrok je poiskal svoje popotne čevlje in skoraj ne bi mogli verjeti očem, da se je ta dan vsak sam obul, le vezalke pri redkih še niso ubogale otroških rok. Starši so poskrbeli za udobna športna oblačila, mi, zaposleni pa za zaščitne brezrokavnike, da so bili otroci kljub svoji majhnosti vidni na cesti.

Na ploščadi pred vrtcem si je vsak pohodnik našel prijatelja, s katerim je želel prehoditi začrtano pot. Še slovo od mlajših prijateljev in sodelavcev pa smo že vsi bili pripravljeni na potovanje, ki smo ga začeli s Kekčevo pesmijo, saj le-ta opeva srečo in lahkotnost otroških korakov.

Hodili smo po pločnikih, prečkali glavno cesto in sledili smerokazu, na katerem je bilo zapisano ime vasi – Sebeborci. Med potjo smo opazovali ravnico s skrbno obdelanimi njivami, ki še pričajo o delavnosti naših ljudi, koruzna polja, njive s pozabljenimi bučami in nenazadnje kmeta, ki je ravno tedaj oral njivo. Pogovor, ki je stekel med skupino fantov, nas je prisilil, da smo nekoliko upočasnili hojo. Traktorist je bil na namreč drugem koncu njive, zato se niso mogli poenotiti v dogovoru, kakšne znamke je traktor in kako močan je. Ob približevanju so bili vsi enotnega mišljenja, da je takšen traktor najboljši in najmočnejši, znamka traktorja pa ob tem dognanju ni bila več pomembna.

Zatem se je začela pot vzpenjati in otroci so zaznali prometni znak z označbo divjadi, kar pa je po njihovi razlagi pomenilo, da tu živijo srne, da so v bližini lovci, da moramo biti tihi, ker se sicer živali bojijo in zbežijo stran. Njihova uganjanja in predvidevanja je prekinil voznik avtomobila, ki je namesto da bi upočasnil, močno pospešil vožnjo mimo nas.

Otroška pozornost se je preusmerila na opazovanje, primerjaje in štetje vozil, kar pa ni trajalo dolgo, saj jo je prestregel krik otroka, ki je stopal na čelu kolone. Opazil je namreč streho Gostilne Marič. Marsikomu izmed nas bi bila ta streha čisto običajna, a otrokom, ki so očitno hranili v spominu lepa doživetja, je pomenila veliko več. Opisovali so jo z izrazi: lepa, velika, sončna in ker jo je obsijalo tistega jutra sonce, so jo primerjali kar z zlatom. Vse, ki smo ta dan spremljale otroke, smo zaznale spremembo hoje. Kljub utrujenosti po prehojeni poti, so otroci pospešili korake in čez čas smo videli že celo pročelje hiše, ki ni navadna hiša, gostišča, katerega ime je vredno zapisa z veliko začetnico.

Ob prihodu nas je pozdravil gospod Marjan Marič, ki je z izbranimi besedami otrokom približal družinsko odločitev, zakaj so prav oni deležni njihove pozornosti ob tednu otroka in nam vsem zaželel iskreno dobrodošlico. Mi pa smo mu v znak zahvale poklonili šopek rož iz naravnega

materiala, nabranega na naših sprehodih po okolici vrtca, ki smo ga izdelali v vrtcu s skupnimi močmi, kar je naš gostitelj pohvalil in zagotovil, da ga bo shranil v zbirko daril.

Zatem nas je povabil v lično pripravljen prostor za goste, kjer nas je pričakala skrbno pripravljena miza, h kateri smo prisledli. Po kratki predstavitvi, pogovoru in zapeti pesmi so nam postregli z najboljšo Maričevo pizzo in hladnimi napitki, kar nam je po tako dolgi poti prijalo.

Temu je sledilo novo presenečenje – igrišče z gugalnicami in travnatimi površinami za rajalne igre in tek, v katerem smo sodelovali vsi prisotni, zmagali pa so otroci. Odrasli smo že čutili rahlo utrujenost, a smo se je hitro otresli, ker je sledilo novo presenečenje. Zaslišali smo glas harmonike, na katero je igral gospod Ludvik, ki dobro pozna želje otrok. Melodija harmonike in glasno petje otrok je odmevalo daleč po okolici, ob pesmi Naša četica koraka pa smo se z otroci prijeli za roke, sklenili verigo in zaplesali v krogu, vsi smo čutili enako, vsem nam je bilo lepo.

NEKOGA MORAŠ IMETI RAD

*Nekoga moraš imeti rad,
Pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen,
Nekomu moraš nasloniti roko na ramo ...*

Teden otroka je čas, ko so vse misli usmerjene v otroka in vse aktivnosti stremijo k otroški zabavi. V vrtcu Fokovci sva s sodelavko pripravili dejavnosti, da bi osrečili otroke in jim še posebej polepšali trenutke v vrtcu. Tema tedna otroka se je glasila NEKOGA MORAŠ IMETI RAD, zato smo se veliko pogovarjali o prijateljstvu, o medsebojnih odnosih in o tem, koga oziroma kaj imamo radi. V našo sredino pa smo povabili tudi otroke, ki ne obiskujejo vrtca. Želeli smo jim predstaviti naše življenje in praznovanja v vrtcu. Ker nam to ni uspelo, jih vabimo, da se nam pridružijo v mesecu decembru. V prazničnem razpoloženju bomo skupaj pričakali dedka Mraza.

Ker radi poslušamo pravljice, smo spoznali pravljico *Vidkova srajčica*, se naučili pesem *Rad imej*, se družili ob različnih igrah, risali svojega prijatelja, izdelali plakat, pekli kostanje s prijatelji ...

V torek popoldne smo se skupaj z otroki in s starši odpravili na tradicionalni pohod do Rotunde v Selu, kjer smo se srečali s prijatelji iz vrtca Prosenjakovci. Prispeli smo dobre volje in z navdušenjem pričakovali prijatelje.

Vse lepo hitro mine. Otroci so postali nejevoljni, ko smo jim povedali, da se je potrebno odpravljati proti vrtcu. Obrazi pa so zlezli v nasmeh, ko je stopil prednje gospod Marjan z dokaj veliko škatlo v rokah. Tišina, ki je sledila, je naznanjala, da se dogaja nekaj pomembnega. Počasi in razločno je otrokom povedal, da je bila njegova družina danes deležna sreče, ki se je ne da občutiti vsak dan, zato so mislili na vsakega otroka in v ta namen pri-

Popoldan je hitro minil ob skupnih igrah, petju zvona, s katerim so naši otroci ustvarjali svojo glasbo in nam tako popestrili popoldan. Bilo je veliko smeha in dobre volje. Ob koncu našega srečanja smo si v znak prijateljstva izmenjali jabolka in si obljubili, da se naslednje leto ob tednu otroka zopet srečamo.

Čakala nas je še pot do našega vrtca, ki se je vila navkreber in naši majhni koraki so jo le stežka premagovali. A premagali smo pot. Vrnili smo se srečni, zadovoljni.

Zato imejmo se radi, pa ne le ob tednu otroka, ampak skozi vse leto.

Jožica Kučan, vzgojiteljica

pravili darila za njih in domače. V vsakem darilu so bile lesene barvice, milni mehurčki in v belo kuverto vstavljen bon za pizzo, ki ga lahko otroci koristijo ob naslednjem družinskem obisku.

Ob tem so me obšle številne misli, ki jih v tistem trenutku nisem zmogla urediti. Zavedala sem se izziva za družine otrok, ki drvijo v naglici sodobnega časa, hkrati pa sem se sama zasedila v izpraševanju vesti. Kaj bi pa jaz storila? Bi sledila otroku in njegovi sreči? Bi morda zrla nanj kot dodatno obvezo ali pa kot priložnost za družinsko druženje ob otroku, ki je unovčil svoj bon, bil z nami in bil tisti trenutek soudeleženec gesla tedna otroka »Nekoga moraš imeti rad«?

Čas odmerjen našemu druženju je hitro minil. Obogateni z mnogimi dožitvi in darili so se naši otroci vrnili v vrtec, kjer so hiteli pripovedovati o vsem mlajšim prijateljem in zaposlenim, ki so ta dan skrbeli za njih, vendar so jim hkrati zagotavljali, da bodo drugo leto tudi oni deležni enake sreče.

Pravijo, da čas briše sledi, vendar tako globoko doživete sreče se ne da izbrisati. Sledi ostajajo, spomini v vrtcu se vedno znova vračajo, kar lahko potrdimo spremljevalke Timea, Gordana, Valentina in Milena, ki smo ob svojih varovancih na obisku Gostišča Marič v Sebeborcih doživele prenovno Kranjčeve *Povesti o dobrih ljudeh*.

Milena Čemela, vzgojiteljica

OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

K razmišljanju o projektu *Obnovljivi viri energije* nas je spodbudila gospa Larisa iz Razvojne agencije Sinergija, Markova mama. Predstavila je projekt in nas navdušila za sodelovanje. Dogovorili smo se, kako bo potekalo naše sodelovanje. Njena pričakovanja in naša ustvarjalnost, radovednost ... V celoletnem projektu sodelujejo vsi otroci v starosti od 3–6 let (20 otrok).

Cilji iz kurikuluma, ki smo si jih zastavili:

- Otrok si starosti ustrezno oblikuje predstavo o planetu Zemlja.
- Otrok spozna, da na njegovo zdravje vplivata okolje in on sam.
- Otrok pridobiva izkušnje, kako sam in drugi ljudje vplivajo na naravo in kako lahko dejavno prispeva k varovanju in ohranjanju naravnega okolja.

Dejavnosti, vezane na cilje

Na obisk v vrtec je prišla lutka Lili, ki živi daleč v gozdu. Pripovedovala je zgodbo o drevesih, čistem zraku, soncu, ki z žarki greje travo, drevesa, rože, živali ...

Tako so nastali živahni pogovori o ekologiji. Otroci so spoznali odpadke, onesnaženost zraka, vode, preveliko porabo energije. Spoznali so vlogo sonca pri ogrevanju.

Ugotovili smo tudi, kaj lahko vsak posameznik prispeva k čistemu okolju. V vrtcu smo načrtno spremljali ugašanje luči, zapiranje vode oziroma spuščanje v majhnih curkih, roke smo si obrisali samo z eno brisačo in veliko hodili peš.

Otroci so začeli opozarjati starše na ugašanje luči, uporabo varčnih žarnic, peš hojo ...

Spoznali so različne vrste energije ter kako deluje. Zelo zanimivi so bili sončni kolektorji na sosednji hiši. S pomočjo knjige smo natančno narisali, kako sonce greje celice v kolektorjih in z njihovo pomočjo grejejo hišo in vodo.

Otroci so ugotovili, da imajo največ energije, ko sije sonce in nas greje, vendar brez hrane ne gre. Ta nam tudi daje energijo.

Doma kurijo na drva in ta rastejo v gozdu. Na mestu, kjer posekajo eno drevo, je potrebno zasaditi drugo. Ta potem nadomesti tisto, ki smo ga posekali. Tako se gozd obnavlja in to pomeni, da je les obnovljiv vir energije.

Opadke so otroci ločevali v posamezne koše, tako kot je na njih zapisano oziroma narisano.

Ob spoznavanju vrst energije in varčevanju smo posebej pozorni na varnost. Kaj lahko počnejo otroci in kaj odrasle osebe. Tako smo pripravili v sodelovanju s Prostovoljnim gasilskim društvom Moravske Toplice evakuacijsko vajo. Otroci so spoznali vse elemente varnega ravnanja z ognjem in elektriko.

Izkušnje vzgojiteljic

Ob projektu se niso učili le otroci, pač pa tudi vzgojiteljice, pomočnice vzgojiteljic, starši in širša skupnost. Informacije smo poiskali v različni literaturi, ki smo jo dobili v knjižnici in na spletu. Strokovne delavke smo prihajale z novimi idejami, usklajevale mnenja in se dogovarjale za delo naprej.

Župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot že vrsto let pripravlja sprejem za predstavnike osnovnih šol v občini – delegacije prometnih krožkov, mentorje prometne vzgoje in vodstva šol (ravnateljici in ravnatelj). Učenci vselej pripravijo svoje »poročilo« in v njem zapišejo svoje zamisli o izboljšanju prometne ureditve v svojem okolju. Objavljamo zapisa prometnih krožkov Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci in Osnovne šole Fokovci.

MORA ŠE KDO UMRETI?

Iskreno povemo, da smo se že nekoliko zbal, da našega vsakoletnega srečanja v taki obliki ne bo. Zakaj? Predvsem smo zadovoljni, da lahko na tem mestu spregovorimo o svojih težavah, opozorimo na stvari, ki nas še motijo, in pohvalimo tisto, kar je bilo uslišano.

Spregovorimo najprej o lepih stvareh:

- Poudariti moramo predvsem lego naše lepe, svetle šole. V veliko zadovoljstvo nam je, da so igralne površine in avtobusno postajališče oddaljene od vozišča, saj se tako počutimo varnejši in svobodnejši pri igri.

- Veseli nas tudi dejstvo, da smo v tesni povezavi s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, saj se z gospodom Čarnijem in policistom Marjanom tako lahko sproti dogovarjamo o tekočih zadevah glede prometne varnosti.

- Na tem mestu bi se radi zahvalili tudi za priznanje, ki ga je naša šola prejela ob 60. obletnici ustanovitve AMD. Iskrena hvala!

Žal pa moramo ponovno opozoriti tudi na nekatere zadeve z negativnim predznakom:

- Ne vemo natančno, katero leto se takole dobivamo. In prav od vsega začetka opozarjamo na dejstvo, ki nas zelo skrbi: vožnjo skozi naselje. Kljub najrazličnejšim opozorilnim znakom, da je v bližini šola, vozniki avtomobilov, tovornjakov prav nič ne pazijo, ampak le še bolj pritisnejo na plin. Kljub našim vsakoletnim opozarjanjem moramo povedati, da ni nobenega napredka. Žal je prav nasprotno: vsako leto je huje. Na nikogar ne želimo kazati s prstom, pa vendar lahko povzamemo, da je policijski nadzor pri nas aktualen na začetku šolskega leta, potem pa se nekako ustavi. Menimo, da bi se ob pogostejšem policijskem nadzoru vozniki le nekoliko »prestrašili« in dobro premislili, ali bi nekateri peljali skozi naselje tudi več kot 100 km/h. **Ali je potrebna še kakšna smrtna žrtev?** Menimo, da sami tudi glede tega naredimo veliko. Kot vsako leto smo tudi letos vaščane opozarjali na pomembnost, da sem viden udeleženelec prometa. In z veseljem vsako leto opazimo več kresničev, več ljudi v svetlih oblačilih, več odsevnih trakov. A proti neodgovornim voznikom smo nemočni. Zato vas ponovno prosimo, priskočite nam na pomoč, dokler ni prepozno.

- Prepričani smo, da bi se veliko varneje počutili, če bi dobili tudi pločnik, saj nam tako ne bi bilo potrebno dobesedno skakati s ceste v jarke, ko že od daleč zaslišimo moč jeklenih konjičkov. Zavedamo se tega, da gre za velik finančni zalogaj, prav tako pa verjamemo, da lepa beseda lepo mesto najde. Prosimo vas torej, imejte ob mislih na obmejno vasico Prosenjakovci tudi sliko pločnika, ki se vije skozi vas in po katerem se vsakdo lahko brezskrbno sprehodi.

- In še naša zadnja prošnja. Spomladi, ko se začne prebujati narava, začne z naglico rasti tudi trava ob vozišču, torej ob jarkih. Zastira pogled in zmanjšuje vidljivost, odgovorni pa jo kosijo le enkrat letno. Žal je to več kot premalo. Prosimo torej, da v zvezi s tem kaj postorite.

Prometni krožek DOŠ Prosenjakovci

Ob primerni predstavitvi teme otrokom ni bilo nič pretežko. Vse dejavnosti so bile zanimive, privlačne. Razpoloženje v igralnici je bilo sproščujoče in delavno.

Kot zanimivost še to, da so na začetku starši čudno gledali na otroke, ko so jim pripovedovali o energijah in smo presegli njihova pričakovanja. Posebej je to bilo razvidno iz radijske oddaje Biba, Buba, Baja na Murskem valu, ko so otroci odgovarjali na vprašanja novinarke.

Projekt še vedno ni zaključen. Skozi vse leto bomo še naprej vnašali teme pod naslovom *Obnovljivi viri energije*.

Marjana Kolar, vzgojiteljica

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Moravske Toplice AKTIVNOSTI KOMISIJE ZA DELO S ŠOLSKO MLADINO

Pregled dela v letu 2008:

- 1. Stalni kontakti z ravnatelji in mentorji prometne vzgoje na osnovnih šolah**
 - program dela v prometnih krožkih
 - osnovne oblike prometne vzgoje na osnovnih šolah
- 2. Obdelava nevarnih točk** v načrtih za varne poti v šolo (delo na terenu)
Rok: do 21. aprila 2008
- 3. Priprave in izvajanje kolesarskih izpitov na osnovnih šolah**
Rok: celo šolsko leto

Foto: Arhiv SPV

Občinsko tekmovanje »Kaj veš o prometu«.

Foto: Arhiv SPV

Na kolesarskem izpitu.

- 4. Priprave na občinsko tekmovanje »Kaj veš o prometu«**
Rok: do 18. aprila 2008
- 5. Izvajanje občinskega tekmovanja »Kaj veš o prometu«**
(letos je potekalo v Puconcih)
- 6. Izvajanje medobčinskega šolskega tekmovanja »Kaj veš o prometu«** (tudi udeležba na republiškem tekmovanju)
Rok: april-maj 2008

V PROMETU VARNOST ZA VSE

Že sam naslov pove, da bi danes rada poudarila varnost vseh, ki smo kakorkoli povezani s šolo in prometom v okolici nje ter na naših poteh domov. Bom povedala na kratko:

1. Ko izstopam iz kombija, stopim na lepo »urejeno postajališče«, ki še poudari urejenost naše šole.
2. Ko prevozim slalom skozi avtomobile učiteljev, prispem do šole. Ne vem, zakaj ne morejo parkirati kje drugje, tudi starši, ki vozijo svoje ta male. Če ne drugo me vsaj to zbudi, zgleda, da to pomaga tudi učiteljem, predvsem ko opazijo kako bleščečo se črtico na svojem jeklenem konjičku, ki je še včeraj niso opazili.

Pa ne bom naštevala naprej, saj bi se še našlo. Raje bom povedala, kaj vse smo to leto počeli, da bi naše učence opozorili na varno ravnanje v prometu:

- potekale so kontrole prometa pri prihodu in odhodu učencev ob prvem šolskem dnevu,
- oktobra je potekal teden varnosti otrok v prometu,
- učenci 5. razreda so opravljali kolesarski izpit, uspešno smo sodelovali na občinskem in medobčinskem tekmovanju Kaj veš o prometu,
- poleg tega otroci skozi celo leto dobivajo različne letake, ki so razstavljeni ter jih s tem opozarjajo na varnost v prometu.

Hvaležna sem vam, da ste nam prisluhnili, saj s tem niste prisluhnili samo meni, ampak vsem, ki živijo in dihaajo z Osnovno šolo Fokovci.

Prometni krožek: OŠ Fokovci

Moram poudariti, da so vse aktivnosti, ki so načrtovane za delo s šolsko mladino v naših šolah, zelo dobro sprejete, zahvaljujoč vodstvom šol in mentorjem prometne vzgoje. Zahvaljujem se jim za tak pozitiven odnos in vsestransko pomoč pri izvedbi akcij, ki jih izvajamo na šolah.

Franc Čarni, predsednik SPV Občine Moravske Toplice

Foto: Ludvik SOCC

Policist Marjan, naš »rajonski«, v pogovoru s predstavniki šol. Marjan ima kot nekdanji uslužbenec prometne policije veliko znanja in občutka za urejanje prometnih zagat. Sodelavci iz občinskega SPV-ja cenijo njegov delež pri uveljavljanju prometne varnosti.

Moravske Toplice

OD ADVENTA DO NOVEGA LETA

Prva iz niza natanko 19 prazničnih prireditev v občini – začele so se pred prvo adventno nedeljo – je bil adventni sejem pred evangeličansko cerkvijo v občinskem središču.

Turistično-informativni center (TIC) Moravske Toplice je organizator večine prireditev, ki se bodo zaključile z novoletnim plesom 1. januarja prihodnje leto. V tem času se bodo zvrstile prireditve, kot so: miklavževanje s sejmom, Miklavžev pohod in proščenje v Selu, božične predstave in koncerti, otroške delavnice ter božično-novoletni sejmi, pohod k polnočnici z baklami na Ivancih, Štefanov pohod v Vučji Gomili, Štefanov ples, božični večer na prostem v Filovcih in silvestrski pohod s silvestrovanjem na prostem v Sebeborcih.

TIC je na sejmske stojnice tudi letos povabil številne ponudnike izdelkov domače in umetnostne obrti. Na adventnem sejmu je bila najbogatejša prav ponudba adventnih venčkov, domačih dobrot in prazničnih izdelkov. Domačini in gostje bližnjih zdravilišč so se lahko oskrbeli s prav vsemi prazničnimi predmeti.

Za to so poskrbeli člani TD Martin, župnijske karitas in s ponudbo okrasnih nakitov in drugih ročnih del Željka Hoblaj, vsi iz Martjanec, mladi obiskovalci verouka v Moravskih Toplicah, malčki tamkajšnjega vrtca, člani občinskega društva upokojencev, vezilja Danica Babič iz Ivanovec, medicinarstvo Celec iz Ratkovec, sadjarstvo Cifer iz Kukeča, čebelarstvo in unikatni izdelki iz čebeljega voska Ankica in Vlado Kodila iz Andrejček ter Vladimir Milošević iz Kančevac s spominki.

V okviru prireditve, ki žal letos ni bila obiskana tako dobro kot prejšnja leta, pa tudi narava je prej kazala spomladansko kakor zimsko podobo, so nastopili malčki tamkajšnjega vrtca, zvečer pa so se v cerkvi s samostojnim koncertom predstavili še člani mešanega pevsklega zbora Aeternum.

PGD Tešanovci

PRIKAZ GAŠENJA
TUDI V TEŠANOVCIH

V niz aktivnosti v oktobru – mesecu varstva pred požari – so se tudi letos vključila vsa gasilska društva v občini in to po za-
služi Gasilske zveze Moravske Toplice, ki je preverila tihi sistem alarmiranja oziroma odzivnost operativnih enot posameznih društev za intervencije na izbranih lokacijah v vseh treh sektorjih. Ponekod so različne demonstracijske prikaze roko-
vanja z gasilsko opremo pripravila tudi društva sama.

V Tešanovcih so tamkajšnji gasilci prikazali gašenje z nedavno kupljenim kombiniranim gasilskim vozilom, po tipizaciji GZS imenovanim GVC 16/25. Prikazano je bilo gašenje ognja z vodo iz cisterne prek navijaka in črpalke na visoki tlak, prav tako pa tudi z dovodom vode prek klasičnih gasilskih tlačnih cevi in ročnika z zasunom.

Ob tej priložnosti so gasilci številnim krajanom predstavili vozilo, ki so ga nedavno kupili na Zgornjem Brniku in zanje predstavlja nova mejnik v 112-letni zgodovini društva.

Tešanovci

»GOSPOSKA« ULICA JE DEL
TURISTIČNE CESTE

Potem ko so že v okviru letošnjega občinskega praznika v oktobru namenu predali obnovljeno turistično cesto med Tešanovci in Mlajtinci v dolžini 1,8 kilometrov z razširjenim mostom čez Lipnico, hodnikom za pešce in ulično razsvetljavo, so v okviru te modernizacije s 4,5 na 5,5 metra razširili in obnovili tudi vaško ulico v Tešanovcih, ki pelje proti Mlajtincem. S tem je tudi ta odsek postal del turistične ceste.

Po zadnjih podatkih je vrednost del na okrog 400 metrov dolgi ulici z vsemi potrebnimi komunalnimi vodi – v širini cestišča je sanirano primarno vodovodno omrežje mestnega voda Moravske Toplice-Bogojina, položeno sekundarno vodovodno omrežje, kanalizacija za meteorno vodo, cevi za polaganje visokonapetostnega voda v zemljo ter z vso nadzemno infrastrukturo – novo asfaltno prevleko na vozišču, pločniki in novo ulično razsvetljavo, ocenjena na 250 tisoč evrov. Okrog 70 % vrednost asfaltne prevleke je bilo plačanih iz skladov EU, ostala dela se bodo v celoti pokrila iz občinskega proračuna.

Kot se je na priložnostni svečanosti ob odprtju nove infrastrukture v t. i. »gosposki ulici« župan Franc Cipot spominjal klavnih začetkov, saj je cesta odprla marsikatero nerešeno vprašanje glede lastništva del zemljišč ob cesti. Na koncu se je vendarle zgodil čudež. »Kout se je spremenil v turistično cesto, zato so vsem, ki tu živijo, delnice nepremičnin močno zrasle,« je ocenil župan, tudi sam stanovalec te ulice. V nadaljevanju je poudaril, da so zato, ker hočejo biti tudi Tešanovci del zao-
kroženega turističnega območja, kakor so to že postali Martjan-
ci, Mlajtinci in Noršinci, so se taki posegi kratko malo morali zgoditi. Zato se vrednost del ne more meriti zgolj v evrih, saj so to pridobitvijo v tem delu kraja obrnili velik list.

Praznik buč v Bodoncih

ZLATI PRIZNANJI
PANKERJEVIMA

Na tradicionalni etnološki prireditvi Prazniku buč v Bodoncih na Goričkem, kjer je v ospredju prikaz trebljenja buč, zlasti bogat pa je kulinarčni del z razstavo jedi iz buč in ponudbo znamenitih bučnih »gibanc«, že vrsto let poteka tudi ocenjevanje bučnega olja.

V ocenitev je letos prispelo 15 vzorcev. Strokovna komisija, ki jo je vodila dr. Romana Karas (Ministrstvo za zdravstvo, Zdravstvena inšpekcija OE Murska Sobota), je po ocenjevanju petih senzoričnih lastnosti (vonj, značilna barva, bistrost in gostota, aroma in skupni vtis) ocenila, da je po šest vzorcev izpolnilo seštevek točk za podelitev zlatega oziroma srebrnega priznanja, dve za bronasto, en vzorec pa si je prislužil priznanje za sodelovanje.

Med vzorci z zlatim priznanjem je bilo tudi bučno olje Gabriele in Štefana Panker iz Noršinec. Zanimivo, da je bil Štefanov vzorec eden izmed dveh, ki je zbral maksimalnih 35 točk.

Ivanovci

PETI KRAJEVNI PRAZNIK

V Ivanovcih se niso izneverili tradiciji in so tudi pred koncem letošnjega leta pripravili tradicionalni krajevni praznik s srečanjem vseh Ivanovčark in Ivanovčarov, tudi tistih, ki so s to prijetno goričko vasico in zelo prijaznimi ljudmi, ki v njej živijo, povezani na kakršenkoli način.

Na srečanju, ki je tudi letos potekalo v dvorani vaško-gasilskega doma in kjer se je prepletalo prijateljstvo, radost in skupna pripadnost kraju, so posebno pozornost namenili starejših krajanom. 22 jih je starih več kot 70 let. Tiste, ki se prijetnega druženja v nedeljo popoldan niso mogli udeležiti, so predstavniki organizatorjev, turistično-kulturnega in športnega društva ter domače krajevne skupnosti, obiskali na domu in jih skromno obdarili.

Praznik vseh krajanek in krajanov Ivanovec je imenitni uspel, saj je bila udeležba nad pričakovanji. Očitno nikomur ni bilo žal časa za skupno srečanje in prijetno kramljanje v družbi prijateljev in znancev. Srečanje je s humoristično monodramo v goričkem narečju *Za vse je kriva rdečka* popestril Janko Durič iz Gerlinec, učitelj slovenščine na OŠ Tišina in Cankova.

Tudi družabni del, ki je sledil formalnemu z nagovori predstavnikov organizatorjev in Občine Moravske Toplice, je bil vesel in sproščen. Za to so s ponudbo peciva in potic poskrbele domače gospodinje, za pogostitev pa gostinec iz Andrejec. Za dobro voljo sta skrbela ljudska godca Črnko in Bauman.

Martjanci

ŠESTI ADVENTNI SEJEM

Na prihajajoče dneve veselega pričakovanja, na čas velikih priprav na praznovanje in obdarovanje najbližjih so se s priložnostno prireditvijo – adventnim sejmom z delavnicami spomnili tudi v Turističnem društvu Martin v Martjancih.

»Dnevi se krajšajo, zato so prazniki, ki jih uvaja advent, čas, ki je kot nalašč za prižiganje svečk, da z njimi nadomestimo svetlobo, ki jo v

teh kratkih dnevih tako zelo pogrešamo,« je opisala razlog za prireditev predsednica TD Martin Suzana Kodila. Sicer pa so v vaško-gasilskem domu pripravili več ustvarjalnih delavnic, na katerih so na temo adventa in božiča ustvarjali številni člani društva in drugi krajanje.

KUD Avgust Gašparič Vučja Gomila

ZGODBA O BUČNEM SEMENU

Po zaslugi neumornih članov Kulturno-umetniškega društva Avgust Gašparič in drugih krajanov Vučje Gomile smo bili v drugi polovici novembra vnovič priča pristnemu kulturno-etnološkemu dogodku *Lüjpanje tikvinoga semena*. Prireditev z enako vsebino in ob podobnem terminu v Vučji Gomili prirejajo že zadnjih nekaj let in tudi tokrat je pritegnila rekordno število obiskovalcev, tako da je bila dvorana vaško-gasilskega doma vnovič pretesna.

Prireditelji in tudi obiskovalci – mladi, srednjih let pa tudi taki, ki so na plečih imeli že 70 križev in več – so se vrnili nekaj desetletij nazaj in obudili spomin na lupljenje bučnega semena, le eno od mnogih zimskih opravil, ki pa je v sebi nosilo tudi velik naboj družabnosti. Med lupljenjem semena, ki so ga pred tem gospodinje obrale iz buč, ga posušile in poparile s kropom, so se namreč veliko pogovarjali, peli, smejali ... Skratka, bilo je eno najprijetnejših družabnih kmečkih opravil v zimskem času.

Kar najbolj plastično ga je skušala opisati odlična povezovalka programa Vanja Kocet. Med drugim je omenila, da se v Vučji Gomili vedno znova srečujejo tudi zato, ker niso ravnodušni do dogodkov, ki so močno vtakani v osebnostni pečat vsakega, ki prihaja s kmetije, s podeželja.

Tako kot nekoč je bilo med programom veliko pesmi, humorja, plesa ... Za to so uvodoma poskrbeli člani domačega pevskega zbora, pa učenci prve triade OŠ Fokovci, Filovske pevke in Martjetice, pevke DU Moravske Toplice, folkloristi iz Motvarjevca, harmonikar Mark Tivadar iz Bakovec, harmonikarji Niko, Maja in Janja iz Bodonec, zmagovalci Polke majolke in finalisti za Zlato harmoniko Ljubecne, humorist Franc Gorza in še kdo.

V času prireditve so bila na vrhuncu že dlje časa načrtovana dela pri temeljiti prenovi vaško-gasilskega doma. Stavbno pohištvo je že v celoti zamenjano, pri koncu so bila tudi dela pri prenovi strehe in zamenjavi strešne kritine. Glavnino denarja so krajanje Vučje Gomile zbrali na borovem gostúvanju v času letošnjega pusta.

Organizatorji pa niso poskrbeli samo za pester in prijeten družabni program, pač pa so vse obiskovalce v dvorani pogostili s pecivom, ki so ga spekle domače gospodinje, in pasuljem.

Njihova prireditev iz leta v leto dobiva večji pomen in veljavo, je poudarila Kodilova. S ponudbo pletenih adventnih venčkov, obdanih z naravnimi materiali, kot so mah, suho cvetje in veje, ter drugih stvaritev na temo adventa oziroma božiča so sodelovali na podobnih prireditvah v Domu starejših v Rakičanu, stojnico pa so imeli tudi na adventnem sejmu v Moravskih Toplicah.

Obiskovalci so si lahko ogledali okrog 50 adventnih venčkov. V projekt adventnega sejma se je tudi letos vključil martjanski vrtec, tokrat s ponudbo voščilnic, ki so nastale pod pridnimi rokami vzgojiteljic in otrok. Z ročnimi deli, kot so nakit, škatlice in voščilnice, pa se je predstavila aktivna članica društva Željka Hobljaj.

Galerija PAC v Murski Soboti

SLIKARSKA KOLONIJA ZAKROŽUJE TRUBARJEVO LETO

V septembru je osem sodobnih slovenskih akademskih likovnih umetnikov različnih generacij in različnih likovnih izrazov (Dubravko Baumgartner, Mihail Hodin, Narcis Kantardžić, Anka Krašna, Tomaž Perko, Mateja Smolnikar in Samo Šiles) z umetniškim vodjem Nikolajem Beerom ustvarjalo na tradicionalni 14. slikarski koloniji Primoža Trubarja. To je ob pokroviteljstvu Evangeličanske cerkve na Slovenskem in Občine Moravske Toplice pripravila soboška podružnica Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar. Zbrane je pozdravil njen predsednik Geza Farkaš.

Z odprtjem razstave na koloniji nastalih del v galeriji Pomurskega akademskega centra (PAC) v Murski Soboti se na simboličen način zaključuje na stotine prireditev, ki so po Sloveniji in v tujini potekale ob letošnjem Trubarjevem letu.

Osrednji govornik na prireditvi, predsednik SPD Primož Trubar Viktor Žakelj, je ugotovil, da je izjemna množica prireditev v letu 2008 Primoža Trubarja na zemljevidu pomembnih zgodovinskih osebnosti postavila tja, kamor dejansko sodi: na najsvetejši oltar slovenske zgodovine.

Škof
Evangeličanske
cerkve v
Sloveniji
mag. Geza
Erniša z
umetniškim
vodjem
Nikolajem
Beerom.

Obiskovalce je po razstavi popeljal nekdanji direktor mursko-soboške galerije mag. Franc Obal. Ugotovil je, da je tudi letošnja slikarska kolonija z množico kakovostnih del potrdila, da so organizacijski naporji za pripravo in izvedbo kolonije bogato poplačani. Razstavljeni dela – vsako s svojim likovnim izrazom – pomenijo refleksijo podobe Prekmurja, zlasti Goričkega. Mag. Obal je tudi avtor zapisa v priložnostnem katalogu, ki je izšel ob letošnji slikarski koloniji.

Selo

TRETJI MIKLAVŽEV POHOD

Športno društvo Nogometni klub Rotunda iz Sela in tamkajšnji gasilci so bili letos na miklavževo nedeljo organizatorji 3. Miklavževega pohoda. Tudi letos so se odločili za novo traso okrog osem kilometrov dolge poti, ki je potekala v prijetnem in za ta letni čas neobičajno lepem sončnem vremenu.

Tokrat se je blizu 50 pohodnikov podalo na pot, ki je vodila mimo znamenite romanske rotunde, kjer je bila tradicionalna Miklavževa »buča«, se podali mimo nogometnega igrišča in se povzpeli na Vršič, mimo Gabernika na Vancarijo, ki je s 315 metri nadmorske višine najvišji vrh v Selu, od tam pa čez Paserove grabe nazaj na izhodiščno točko, k vaško-gasilskemu domu. Tam je bilo zaključno druženja s toplo malico.

Vlado Vučklič, vodja pohoda, je povedal, da bodo traso pohoda spreminjali tudi prihodnja leta ter tako pohod kot najbolj preprosto obliko rekreacije tudi za stalne udeležence skušali ohraniti zanimiv in poučen, hkrati pa spoznati bližnjo in daljno okolico Sela.

GZ Moravske Toplice

GASILSKI VETERANI SO NAŠ NAVDIH IN PONOS

Tradicija letnih srečanj gasilskih veteranov in veterank Gasilske zveze (GZ) Moravske Toplice ob koncu leta je stara že skoraj desetletje. V moravskotopliški gasilski zvezi so kot prvi med podobnimi zvezami temu področju namenili posebno skrb in pozornost. Zbrane je v imenu PGD Bogojina, društva gostitelja, pozdravil Drago Ivanič. Ugotavljal je, da so bili nekdanji aktivni gasilci tudi graditelji gasilstva, saj brez njihove požrtvovalne vloge danes društva v svojem poslanstvu ne bi bila na tako visokem strokovnem nivoju.

Tudi osrednji govornik Štefan Kuhar, predsednik GZ Moravske Toplice, je izrekel veteranom priznanje za poslanstvo, ki so ga na področju gasilstva opravili v svojih aktivnih letih. »Čas, ki ste ga žrtvovali za svojo varnost in varnost vaših sovaščanov, je neprecenljiv. Opravljeno delo prostovoljcev-gasilcev je bilo – in je še vedno – prva pomoč v nesreči brez vsakih pozivov in administrativnih posegov, z opremo ter sredstvi, ki so vam na razpolago. Vašega prostovoljnega dela ni mogoče preceniti niti ovrednotiti, saj ste velikokrat zapustili svoje domove, družine in premoženje in šli reševati in pomagati bližnjemu v nesreči,« je dejal. Gasilce je takrat odlikovala velika vztrajnost in vera v uspeh. »Bili ste uspešni, kar vas je spodbujalo k aktivnejšemu delu, posebej na področju opremljanja in usposabljanja. Vaše uspehe v organiziranju, opremljanju in usposabljanju vidimo sedaj in bodo ostali vidni tudi vašim naslednikom.« Opozoril je, da nesreče, ki jih v zadnjem času povzroča narava, gasilce postavljajo pred nove izzive, zaradi njih pa dobivajo gasilci drugačno vlogo v sistemu zaščite in reševanja.

Sicer pa ocenjuje, da je organiziranost gasilstva v vseh krajih občine dobra, in to je bila tudi želja tistih, ki so društva ustanavljali, to je tudi sedaj naloga gasilske zveze, ki mora v smislu zagotavljanja varnosti v vseh sredinah obdržati operativne enote posameznih društev. Predsednik Kuhar je nagovor sklenil z mislijo, da je adventni čas poln pričakovanj in upanja. »Zato tudi gasilci pričakujemo, da bo prihajajoče leto varno, zdravo in zadovoljivo z obilo sreče in spoštovanja v vseh okoljih delovanja in v naših družinah.«

Tudi na tokratnem srečanju so članom, ki so dopolnili starostno mejo in imajo 30 let aktivnega dela v gasilski organizaciji, v skladu s pravilnikom o odlikovanjih izročili posebne plakete veteranov. Dobili so jih: Antonija Lovrenčec (PGD Filovci), Štefan Gergorič (PGD Mlajtinci), Julijuš Vereš in Janez Prelec (oba PGD Središče), Jožef Kovač (PGD Andrejci), Ludvik Bencik in Štefan Dravec (oba PGD Martjanci) in Geza Geci (PGD Motvarjevci).

S kulturnim programom so nastopili učenci bogojinske detvetletke in ljudski pevci KUD Jožef Košič.

Pártosfalvi KÁI A KÉTNYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÚJ ARCULATA

Miután Moravske Toplice Község mint az általános iskolai programok és tevékenységek működtetője, az oktatási minisztérium támogatásával, a korábbi években alaposan felújította és a kilenc éves oktatás igényeihez alakította a bogojnainai és a fokovcii általános iskola épületét, az idén átfogó építészeti beavatkozás történt a pártosfalvi kétnyelvű általános iskolában (KÁI). A több mint kilencven tanuló befogadó iskola új tető kapott, kicserélték az ablakokat és az ajtókat, felújították a tantermeket, valamint berendezték az iskolakönyvtárban működő multimédiás helyiséget is. A több mint 650.000 eurós beruházás ünnepélyes átadása szeptemberben, a 12. községi ünnepi rendezvények keretén belül.

Az iskola tornatermében szervezett alkalmi rendezvényen, amelyre a vendégek és a testvériskolák képviselői mellet, a tanulók szüleit is meghívták, Franc Cipot polgármester emlékeztetett, mennyire fontos a tudás az ember számára. A község ezért nem sajnálja az iskolaépületekre fordított pénzt. Persze, sokkal fontosabb a bennük megvalósuló tartalom, noha – mint szellemesen megjegyezte, szép, vonzó és kellemes helyiségek hiányában, a fiatalok nem szívesen járnak iskolába. Emlékeztetett, hogy a község mindhárom iskoláját sikerült felújítani, így semmi akadály a minőségi pedagógiai munka folytatásának. A pártosfalvi iskola felújítása ugyan még nem teljes, de már most is rendkívül szép, sokkal tágasabb és világosabb, mint korábban volt. A tudás rendkívüli fontosságára utalt a polgármester azon gondola-

ta is, miszerint a vidék fejlődése a benne lévő embereken múlik.

Jozefa Herman igazgatónő az alkalmazottakkal és a tanulókkal együtt örül a felújításnak. Meggyőződése szerint, a kellemesebb munkafeltételek még nagyobb szorgalomra ösztönzik a tanulókat. Nem véletlen, hogy az iskola jelképe éppen a méhecske.

Mojca Škrinjar, az Oktatási- és Sportminisztérium Oktatási Igazgatóságának vezérigazgatója szerint az iskolának még fontosabb küldetése van ott, ahol két kultúrához tartozók élnek, ahol két különböző nyelvet beszélnek.

Az iskolában örömmel látnák a homlokzat, a vízvezeték-hálózat és az iskola-konyha felújítását, valamint a külső sportpályák rendezését is.

Geza Grabar

IN MEMORIAM PIVAR ELLA

»Aki aggódik szívében, az levertté lesz, a jó szó viszont felvidítja.« Péld 12,25

Pivar Ella újságírónőről nyugodtan kijelenthetjük, hogy népszerű volt közöttünk, hiszen nélküle lehetetlen volt bármilyen magyar vonatkozású programot szervezni itt a Muravidéken. Halála – szebben mondvá, hazatérése – mindannyiunk számára szomorú hír, mert azt a szeretetteljes odafigyelést, amit tőle kaptunk, aligha fogja bárki is pótolni. Szomorú ez a hír, s csak részben megdöbbenő, hiszen az utóbbi időben éppen az ő hiánya volt feltűnő számunkra. Mindenki tudta, hogy gyengélkedik, még mielőtt bárhol olvashattunk volna róla, mert a rossz hír gyorsabban terjed, mint a jó. Tudhatta ezt ő is, hiszen életét a jó és értékes hír terjesztésére szentelte.

A mi kedves újságírónőnk Kótbán született 1948-ban. Az iskola elvégzése után, 1970 és 1973 között Domonkosfán tanított a kétnyelvű iskolában. Később a muraszombati Sajtó és Rádióintézet magyar szerkesztőségében dolgozott újságíróként, majd 1991–1993 között a Népújság felelős szerkesztője lett. 1994-től 2007-ig a Szlovén RTV-hez tartozó Muravidéki Magyar Rádió munkatársa és szerkesztője volt Lendván, és onnét is vonult nyugdíjba. Nyugdíjas éveiben sem pihent, hiszen a Murski Valban munkatársaként tevékenykedett.

Rendkívül sok értékes munkát hagyományozott ránk. Ilyenek például a szülőfalujában összeszedett magyar nyelvű néprajzi gyűjtése, de megemlíthetjük azt is, hogy a Hidak-Mostovi c. tévéműsor több mint 30 dokumentum és kisfilmjét sugározta. Számunkra nagyon kedvesek természetesen egyéb munkái is, amiről mindenképpen meg kell emlékeznünk. Ilyenek, többek között, a 2008-as Évkönyv és a Lipnica-ban megjelent cikkei. Sokat tett a Moravske Toplicei Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösségért is.

Rendkívüli érdeklődéséről és nyitottságáról tanuskodik az a tény, hogy munkáját szinte haláláig folytatta, de így sem sikerült minden témát feldolgoznia. A muravidéki magyar reformátusokról írt könyvét gyenkelkedése miatt nem tudta teljesen befejezni, de reménykedünk abban, hogy lesz aki felkarolja és befejezze a megkezdett munkáját.

Egy-egy halál mindig tragédia és gyász az emberek számára. Az ő esetében a szlovéniai magyarság számára is. De a keresztyén ember életében nincsenek végzetes tragédiák. Őrizzük meg hát őt jó emlékezetünkben, vonjuk körül szeretettel a családját és ápoljuk azt a munkát, amit ő elkezdett.

A Moravske Toplice Községi Magyar Nemzetiségi Öngazgatási Közössége

Vsem prebivalcem Občine Moravske Toplice v 2009. letu želim mnogo sreče, zadovoljstva in radosti v zasebnem življenju, da skupaj uresničimo vse zastavljene cilje v naši skupnosti.

Predsednik Madžarske narodne samoupravne skupnosti Občine Moravske Toplice
Tibor Vörös

A Moravske Toplice-i Község lakosságának a 2009 – es évben a magánéletben sok boldogságot, szerencsét és egészséget kívánok, hogy közösségünk céljait közösen megvalósítsuk.

Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség elnöke
Vörös Tibor

ZAKAJ TAKO HITRO?

Ella Tomsčič Pivar (1948–2008)

Že zdavnaj si želela za Lipnico pripraviti zapis o meni. Iz mojega obotavljanja si razbrala, da si tega pravzaprav ne želim. Potem sva rekla: Dobro, za decembrsko številko!

Decembrska številka Lipnice, moja zadnja v vlogi urednika, je na mizi. A zdaj jaz pišem (o) Tebi ...

Pred tednom smo se poslovili od Joca (Jožeta Ternarja, dolgoletnega urednika in direktorja Pomurske založbe), danes se poslavljamo ... Odhajata veliko prezgodaj, pred pragom zrelih let, kljub rahlemu klujuvanju bolezenskih znakov preporna ustvarjalne energije ... Kratka bolezen, usodni rez Smrti in za nas, ki ne verjamemo v blagodat onstranskega življenja, je vsega konec! Tako zgodaj! Tako kmalu!

Bila sva vrstnika, srednješolska kolega, znanca. Toliko in toliko let pozneje sva se srečala v novinarskih vrstah, ki si jim ti ostala zvesta do upokojitve; in še potem – s prispevki na Murskem valu, v Peni ... Pri Lipnici si kot urednica skrbela za strani o madžarski narodnosti. V intimno ubranih »slikah s terena« si nenehno izpričevala tesno povezanost s »preprostimi ljudmi«, z ljudmi na podeželju. Spoznala si jih v letih učiteljevanja na Goričkem in ostala naklonjena njihovi elementarni dobroti in srčnosti, ki so ju premogli tudi v času velikih življenjskih stisk. Te prispevke, podprte z odličnim poznavanjem zgodovine in etnologije, sem neizmerno cenil.

Tako se zdaj poslavljava hkrati, a narava slovesa je tako zelo različna, saj Ti odhajaš za vedno ...

Norsinci, 16. november 2008

Ludvik Sočič

Cesta Središče-Prosenjakovci

PROMETNA ŽILA ZA NOVI RAZVOJNI IMPULZ

Čeprav smo bili v okviru letošnjega občinskega praznovanja v septembru priča odprtju rekordnega števila komunalnih in drugih objektov, je minil le kak teden, ko je formalno odprtje dočakala tudi modernizirana cesta Središče-Prosenjakovci. Cestni odsek, dolg štiri kilometre in pol, je bil vse od ustanovitve nove lokalne skupnosti v ospredju gorečih prizadevanj številnih tamkaj živečih ljudi, saj jim ta cestna povezava za kar nekaj debelih kilometrov skrajšuje pot do krajevnega središča, Prosenjakovec, kjer so pošta, šola, trgovina, zdravstvena ambulanta ... Pred tem se je bilo mogoče po asfaltu do Prosenjakovec pripeljati le prek Ivanjševca in Berkovec.

Kot je na priložnostni slovesnosti povedal župan Franc Cipot, je bila dolžina ceste, s čimer je povezana tudi višina investicije, poglavitni razlog, da je tudi najdaljši odsek neasfaltirane občinske oziroma lokalne ceste tako dolgo čakal na asfaltno prevleko. Ker je od skupaj 610.000 evrov, kolikor je znašala vrednost del, izdatni del primaknila EU iz strukturnih skladov, je bila že dvakrat začeta obnova vendarle zaključena v načrtovanem terminu. Ob položitvi asfalta so uredili tudi odvodnjavanje meteorne vode, na novo pa so uredili na desetine manjših propustov na poteh, ki vodijo bodisi na njive ali v gozd.

Župan je izrazil upanje, da bo življenjsko potrebna prometna žila dala poseben impulz vse lepši podobi obmejnega Središča, da bo ta odmaknjeni in mirni kraj postal privlačen tudi za mlade družine, da

se bo po tej cesti vila tudi turistična kolesarska pot, v kraj pa bodo lažje prišli turisti in drugi obiskovalci. S tem odsekom je namreč sklenjen asfaltirani obroč okrog občine.

Nagovor občinskega svetnika Tiborja Vöröša st., sicer tudi predsednika Madžarske narodne samoupravne skupnosti v občini, je bil poln emocij, saj ta pridobitev pomeni konec njegovih gorečih prizadevanj za tisto, kar se zdi občanom v ravninskem delu občine samoumevno. Ta cesta potrjuje, da se razvija tudi gorički del občine in pomeni upanje za še bolj kakovostno življenje, je dodal povezovalac programa Tibor Vöröš ml., v zadnjem mandatu prav tako občinski svetnik.

Priložnostni kulturni program so pripesvale pevke KTD Ady Endre.

Geza Grabar

KTD Ady Endre Prosenjakovci

LÜJPALI SO SEME, ČEJSALE PERJE

Prizadevni člani Kulturno-turističnega društva (KTD) Ady Endre, ki je pod novim vodstvom v slabih dveh letih doživelo novi razmah, so po približno desetih letih obudili prireditev *Čejsanje perja in lüjpanje semena*. Obudili so stara kmečka opravila, s katerimi so si nekoč na podeželju na koristen način krajšali dolge zimske večere, se družili in zabavali.

Na odru, ki je s staro leseno »gredenco« v kotu, prav takšnimi mizami, klopmi in stoli, ogledalom ter okrasnimi prtji na steni spominjal na staro kmečko izbo, je v dvorani gasilskega doma skupina moških pričarala spomin na luščenje bučnega semena, ženske pa na pripravo perja za posteljne pernice.

Zgovorni ekipi izza obeh miz sta povedali, da so si nekoč pri teh opravih sosedje, znanci in tudi sorodniki pomagali tako, da so en večer delali pri eni, potem pri drugi hiši. Če prireditelji niso imeli težav pri pridobivanju bučnega semena, odetega v belo ovojnico, pa je bilo veliko težje dobiti gosje perje, ki se je najpogosteje uporabljalo kot polnilo za pernice. Gosji, ki so nekoč veselo gagale domala za vsakim lesenim plotom oziroma na vsakem kmečkem dvorišču, je namreč v teh krajih vse manj.

Ker bi radi trenutke, ki se jih starejši spominjajo z nostalgijo, delili tudi z obiskovalci, so se lupljenja semena lahko lotili tudi obiskovalci v dvorani, za veselo vzdušje med številnimi obiskovalci pa je poskrbel harmonikar Lajči Nemeč iz Krplivnika.

Kot je dejal predsednik društva Denis Malacič, si bodo v društvu tudi v prihodnje prizadevali obujati stara kmečka opa-

vila, s katerimi so si nekoč na podeželju na koristen način krajšali dolge zimske večere. Obudili naj bi tudi prikaz žetve in mlatitve po starem, kar je nekoč v Prosenjakovce prav tako privabljalo številne radovedne obiskovalce od blizu in daleč.

Sicer pa bodo s priložnostno božično prireditvijo zaključili nadvse aktivno leto, tik pred koncem leta pa bodo v vsako gospodinjstvo ponovno prinesli *Prosenjakovski list* z veliko zanimivega branja.

V okviru KTD Ady Endre Prosenjakovci so aktivne tri sekcije: pevski zbor (vodi ga Milena Varga iz Lendave), vinogradniška (vodja je domačin Rajko Janjič) in sekcija ročnih del (vodi jo Margita Horvat iz Čentibe). Slednja je letos pripravila svojo prvo samostojno razstavo. Predsednik Malacič pravi, da si že nekaj časa prizadevajo, da bi kmalu zaživela tudi dramska sekcija.

Geza Grabar

A Szerdahely-Pártosfalva út KAPCSOLAT AZ ÚJ FEJLESZTÉSI IMPULZUSOKÉRT

Noha az ideai községi ünnep alkalmából számos kommunális és egyéb létesítmény átadásának lehettünk tanúi, alig néhány hét elteltével, formálisan is átadtuk rendeltetésének a korszerűsített Szerdahely-Pártosfalva útszakasz. A négy és fél kilométeres útszakasz, az új helyi közösség megalapítása óta a helyi lakosság törekvéseinek középpontjában volt, hiszen ezzel a kapcsolattal, jó néhány kilométerrel lerövidül a központi településig, Pártosfalvaig, vagyis az ott lévő postáig, iskoláig, üzletig, orvosi rendelőig és egyéb intézményekig vezető út. Korábban, ha aszfaltos úton kívántak Pártosfalvára jutni, ezt csak Jánosházán és Berkeházán keresztül tehették meg.

Mint azt Franc Cipot mondotta az alkalmi ünnepségen, az út hossza, és a vele összefüggő beruházás értéke miatt kellett ilyen sokat várni arra, hogy az aszfalt nélküli leghosszabb községi út is végre aszfaltburkolatot kapott. És mivel a szükséges beruházási összeg, a 610.000 euró jórészt az EU strukturális alapokból biztosították, a korábban már kétszer is megkezdett felújítást, a tervezett időben sikerült befejezni. Az aszfaltozással párhuzamosan kialakították a csapadékvíz elvezetését, valamint a mezőkre, illetve az erdőbe vezető több tíz kisebb lehajtót is.

A polgármester reményét fejezte ki, hogy a létfontosságú közlekedési vonal újabb impulzust ad a határ menti Szerdahely település egyre szebb arculatának, és hogy ez a csendes, a világtól távol eső falu, a fiatal családok számára is vonzóvá válik, hogy az út egyidejűleg turisztikai kerékpárösvény is lesz, amelyen turisták és látogatók érkeznek a térségbe. Ezzel a szakasszal ugyanis összekapcsolták a községet körülvevő aszfaltos útgépjárat.

Idősebb Vörös Tibor községi tanácsstag, és a községi magyar nemzeti öngazgatási közönség tanácsának elnöke, érzelmekkel fűtött beszédében kiemelte, végre megvalósult, amit évek óta folyamatosan követelt, és ami a község síksági részében lakók számára teljesen

Októbertől már új, aszfaltos út vezet Szerdahely és Pártosfalva között.

természetes. Ez az út bizonyíték, hogy a község goričkói része is fejlődésnek indult, és ezzel remény nyílik az életminőség javulására is, fűtze hozzá a műsorvezető, ifjabb Vörös Tibor, aki ebben a mandátumban, szintén községi tanácsstag.

A rendezvényt az Ady Endre Művelődési és Turisztikai Egyesület dalkörének műsora tette színesebbé. (G. G.)

A Pártosfalvi Ady Endre MTE TÖKMAGOT KÖPESZTETTEK, TOLLAT FOSZTOTTAK

Az új vezetéssel, az utóbbi két év alatt újra fellendült az Ady Endre Művelődési-idegenforgalmi Egyesület (MTE) tevékenysége, a szorgalmas tagok pedig mintegy tíz év elteltével, újra megszervezték a *Tollfosztás és a tökmagköpesztés* című rendezvényt. Ezek a régi paraszti élethez tartozó tevékenységek, amelyekkel a hosszú téli estéken, hasznosan mulatták az időt, ugyanakkor pedig társalogtak és szórakoztak.

A színpad sarkában a régi kredenc, középen az asztal, a padok és a székek, a falon tükör és szöttesek emlékeztettek az egykori parasztszobákra, ahol most a férfiak a tökmagköpesztést, az asszonyok pedig a puha párnákhoz szükséges toll fosztását elevezték fel.

A két asztal körül ülő beszédes csapat elmondta, hogy annak idején segítettek egymást a szomszédok, az ismerősök és a rokonok. Egyik este az egyik, másik este a másik háznál fosztottak, köpesztettek. És míg a szervezőknek nem okozott különösebb gondot a héjas tökmag beszerzése, az egykor pámatölteléknek használt lúdtollal már nehezebb volt a dolguk. Annak idején, minden kerítés mögött, minden parasztudvaron libák gágogtak, napjainkban azonban vidékünkön, már csak elvétve hallható a gágogás.

És mivel a látogatókkal is megosztották azokat a pillanatokat, amelyekre az idősebbek nosztalgiaiával emlékeznek, a tökmagköpesztéshez a teremben lévő látogatók is csatlakozhattak, míg a jó hangulatról a kapornaki Nemes Lajcsi harmonikás gondoskodott.

Mint Denis Malacíc, az egyesület elnöke, elmondta, az egyesület a jövőben a régi paraszti munkák felelevenítését tűzte ki célul. A múlt-

ban a vidéki emberek, így, hasznosan töltötték el a hosszú téli estéket. Újra szeretnének hagyományt teremteni a régi aratási és cséplési szokások bemutatásával, ami egykor számos közeli és távoli látogatót vonzott Pártosfalvára.

A karácsonyi alkalmi rendezvénnyel rendkívül sikeres évet zárnak, és még az év vége előtt, újra eljuttatják minden háztartásba a sok érdekes olvasnivalót tartalmazó, *Pártosfalvi lapot*.

A Pártosfalvi Ady Endre MTE keretén belül három szekció működik: az énekkar (a lendvai Varga Milena vezetésével), a szőlőtermesztők (a hazai Rajko Janjić vezetésével) és a hímző szakkör (a csentei Horvát Margit vezetésével). Az utóbbi, az idén megszervezte első önálló kiállítását. Malacíc elnök elmondta, most éppen a színjátszó kör újraindításának dolgoznak. (G. G.)

PÁRTOSFALVA – A férfiak tökmagot köpesztettek ...

... az asszonyok tollat fosztottak.

Usoda KZ Martjanci (ne)gotova! NEPREMIČNINE (BODO) V CELOTI PRODANE

S prodajo nepremičnin na ponovni javni dražbi na soboškem okrajnem sodišču – med sedmimi dražitelji jih je kot najugodnejši za 800 tisoč evrov dražila Kmetijska zadruga (KZ) Radgona – se je konec oktobra formalno zaključil postopek prisilne izterjave dolga Kmetijske zadruge (KZ) Martjanci s strani Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja s sedežem v Ribnici.

Kot je znano, je bila martjanska zadruga, katere delovanje je bilo izključno omejeno na območje naše občine in jo po pravno-močnosti postopka bržčas čaka izbris iz registra pravnih oseb, saj so se na dražbi prodajale nepremičnine dolžnika in ne pravna oseba, v času enovite KZ Panonke njena združena enota. Po uvedbi stečajnega postopka Panonke (ta še vedno traja!) je nekaj let delovala kot samostojna zadruga, zatem je bila zaradi njenih likvidnostnih težav najemnik prostorov Združena kmetijska družba in na koncu še Kmetijska družba Rodovita oziroma Semenarna Ljubljana.

ZADRUŽNIŠTVO NE POZNA MEJA

Ribniški sklad je martjanski zadrugi leta 1998 za odkup njenih nepremičnin iz Panonkine stečajne mase odobril 10 milijonov tolarjev posojila (41.700 evrov), tri leta pozneje še 35 milijonov tolarjev (146 tisoč evrov) ter kmalu zatem tudi poroštvo v enakem znesku. Ker zadruga ni bila sposobna poravnati svojih obveznosti, je kreditodajalec pogodbe prekinil in uvedel postopek prisilne izterjave dolga.

Čeprav je bila ocenjena tržna vrednost nepremičnin v Martjancih, Tešanovcih, Bogojini, Fokovcih in Prosenjakovcih 695.504 tisoč evrov, bodo Radgončani kot najugodnejši dražitelj zanje odšteli dobrih sto tisoč evrov več. Takšno odločitev direktor KZ Radgona Janez Rihtarič pojasnjuje z besedami, da želijo tudi v Prekmurju ohraniti zadružništvo in ga po več kot desetletju negotovosti dvigniti na višji nivo. Po zagotovilih Rihtariča ne bodo okrepili samo prodajne mreže s kmetijskim reprodukcijskim in gradbenim materialom, pač pa bodo odprti tudi za vključevanje novih članov.

Članski delež v KZ Radgona znaša 1.070 evrov. Toliko bodo morali odšteti bodoči novi člani, da bodo lahko postali polnopravni člani zadruge. Po na lani sprejetih pravilih zadruge morajo članski delež v celoti poravnati v petih mesecih.

Članstvo v zadrugi prinaša vrsto ugodnosti: višji popusti za nakup reprovodstva kmetij, krajši plačilni roki za oddano živino in mleko, udeležba pri delitvi dobička v obliki povišanja članskega deleža ...

RADGONSKA ZADRUGA JE V PREKMURJU ŽE OD ZAČETKA LETA

Sicer pa je radgonska zadruga s sedmimi kmetijskimi ter eno živilsko trgovino na območju štirih občin upravne enote (UE) Gornja Radgona (s trenutno 256 člani in letno realizacijo blizu 20 milijonov evrov) že v začetku letošnjega leta stopila tudi v Prekmurje s kmetijsko trgovino na Per-

Janez Rihtarič, direktor KZ Radgona.

toči in kmalu zatem še v Martjancih (nekdanji Ceres). Z že obstoječo mrežo kmetijskih trgovin v okviru KZ Martjanci – v Martjancih, Bogojini, Fokovcih in Prosenjakovcih – naj bi se njen položaj v tem prostoru še okrepil. Na ta način pa ugodnih sinergijskih učinkov naj ne bi imela zgolj zadruga kot novi kupec, pač pa tudi kmetje oziroma člani zadruge na tem območju.

Kot je povedal Rihtarič, bodo sprva vsa štiri še delujoča prodajna mesta ostala, bo pa njihova nadaljnja usoda odvisna od obsega prometa, ki ga bodo ustvarjala. Nepremičnine v Tešanovcih pa bodo skoraj zagotovo prodali. Komu? Rihtarič odgovarja: najugodnejšemu ponudniku.

Postopek na sodišču še ni pravno-močno končan, saj mora KZ Radgona kot kupec predložiti odločbe o soglasju k pravnemu poslu in o odobritvi tega posla, saj nepremičnine v Fokovcih in Prosenjakovcih ležijo na območju Krajinskega parka Goričko. Soglasje KZ Radgona pričakuje od UE Murska Sobota in je bolj ali manj formalnega značaja.

Poroštvo v višini približno 10 milijonov tolarjev je za KZ Martjanci po sklepu občinskega sveta izdala tudi Občina Moravske Toplice – op. ur.

Odbor za kmetijstvo ZARADI SUŠE SE LOMIJO KOPJA

Kar veliko vroče krvi – upravičeno ali po nepotrebnem, bo pokazal čas – je bilo na zadnjem sestanku odbora za kmetijstvo pri Občinskem svetu Moravske Toplice, ki ga vodi Tibor Vöröš. Glavna tema je bila sanacija lanske suše v občini oziroma soocenje občinske in regijske komisije za oceno škode po suši z odborom za kmetijstvo.

Potem ko je državna komisija v vseh primerih in v celoti na vseh območjih izločila škodo na žitaricah, je po prepričanju Vöröša prišlo do neskladij pri oceni škode na travinju. Stopnjo prizadetosti, ki jo je v odstotkih ocenila občinska komisija, naj regijska komisija ne bi priznala oziroma jo je znižala za 10% – s 40% na 30%. To pa je odstotek, ko prizadeta območja niso več upravičena do državne pomoči. Po nekaterih podatkih je zaradi tega od 430 prijavljenih izostalo 25 vlog. Tako je po zadnjih ocenah v naši občini škoda zaradi lanske suše prizadela le buče in koruzo.

Predsednik odbora Tibor Vöröš, ki je za takšen izid izvedel šele na odboru in za to okrivil občinsko komisijo, je napovedal, da bodo zoper regijsko komisijo vložili kazensko ovadbo, njihovo početje je označil kot zločin in korupcijo nad prizadetimi kmeti. »Prvi odkos trave je bil zaradi suše prepolovljen, drugega sploh ni bilo, tretji si je zaradi dežja nekoliko opomogel. A sploh veste, kje so Andrejci, Lončarovci? Uničili ste živinorejo!« je ostre puščice Vöröš naslovil na regijsko komisijo, prepričan, da je bilo travinje v občini poškodovana vsaj 40 do 60%.

Zoper Vöröševe očitke, da je regijska komisija svoje delo opravila nestrokovno in nekorektno, so se z vso odgovornostjo za svoje početje oglasili njeni člani: vodja komisije mag. Janko Slavič, sekretar Edvard Ljubec in član Franc Režonja, direktor KGZ Murska Sobota.

Slavič je dejal, da je komisija stopnjo prizadetosti travinja znižala tudi v številnih drugih občinah, da ni prišlo do klasičnega znižanja, le do določitve zgornjega praga poškodovanosti. Sklep zoper takšno odločitev je bil z njihove strani izdan že 12. oktobra, aprila letos pa je bil izdan še sklep države za sanacijo škode. »Če bi več sodelovali, do tega ne bi prišlo,« je dejal naravnost. Nad obtožbami ni bil ravnodušen niti direktor KGZ Murska Sobota Franc Režonja, ki je povedal, da v nobeni drugi občini zaradi tega ni prišlo do problemov. Skupna ocenjena lanska škoda po suši v občini Moravske Toplice je bila 1,122.000 evrov, država pa se je odločila, da škodo upravičencem povrne v višini 28%. Razume prizadetost kmetov, vendar svetuje, naj odbor vprašanje v zvezi s tem naslovi na kmetijsko ministristvo. Pravna služba zavoda jim bo pri tem nudila vso potrebno pravno pomoč.

Od Martjanec do Jelovškovega brega DEVETI MARTINOV POHOD

Kot bi mignil, je jesen prišla naokoli in spet smo pričakali znameniti in tradicionalni Martinov pohod, letos že devetič zapored. Prekmurske meglice so se že dodobra razkadile, ko smo se ob 9. uri zbrali na nogometnem igrišču v Martjancih, kjer smo s čajem pozdravili prve nadebudne pohodnike. Drugo zbirališče pohodnikov je bilo pred hotelom Vivat, kjer smo jih z opojnim kuhanim vinom in s krajsim prigrizkom okrepčali in jih pripravili na »težak fizični napor«. Tako se je pohod lahko pričel ...

Dobra fizična pripravljenost pohodnikov je bila pokazatelj, da je tovrstni pohod mala malica za naše udeležence. Malo pred ciljem je sledil krajši postanek pri Džubanovi kleti, kjer nas je pozdravil ansambel z venčkom domačih pesmi in kljub občasnemu pršenju jesenskega dežja poskrbel za pravo vzdušje.

Pravijo, da je včasih pot pomembnejša od cilja. V našem primeru je bil najslajši cilj, saj smo se držali načela, da so najboljše stvari vedno prihranjene za konec. Na cilju – nogometnem igrišču v Suhem Vrhu – smo se porazgubili med štanti turističnih društev in vino-

notočev, ki so z izjemno pestro kulinarčno in vinsko ponudbo razvajali naša oči in usta; mačje oči, pogačke, plemenjak, retaši, medenjaki, medovo žganje, zeliščni čaj, kuhano vino, pečeni kostanji, pajani krutj, ocvirkov in zasekov krutj s šunko ... Tako so se utrujene

noge spočile, želodčki napolnili s toplo kislom juho in kuhanimi klobasami pa tudi priboljškov ni manjkalo.

Pozdravil nas je tudi gospod župan, za prisrčno vzdušje pa je še naprej skrbel domači ansambel. Nekaj pesmi so zapeli tudi bogojanski pevci.

Vrhunec zabavnega dela prireditve je bil prihod sv. Martina (kardinala) in njegovega pomočnika (zvonarja). S spektakularnim prihodom, s humornim dialogom in svojo pojavnostjo sta zabavala občinstvo in nasmejala pohodnike do solz. Svoje poslanstvo sta vendarle izpolnila: blagoslovala sta vino in pohodnike. Zabavni program sta zaključila s povabilom pohodnikom iz drugih regij, da še kakšen dan ostanejo v Prekmurju, saj se »na martinovo ne splača voziti domov, kajti v Prekmurju imamo zadosti postelj, če prenočiš zmanjka, pa tu spimo eden na drugem«.

Letošnji Martinov pohod je bil kljub muhastemu jesenskem vremenu bil enkratni dogodek in upamo si trditi, da je požel vseplošno zadovoljstvo. Saj veste, kako je s tem: kjer je dobra in močna volja, nam niti hudič do živega ne pride. In v Prekmurje ga že dolgo ni bilo ...

V imenu organizatorjev (Občinska športna zveza Moravske Toplice, TIC Moravske Toplice in TD Martin Martjanci) se za uspešno izvedbo prireditve zahvalujemo članom društev in vinočev: **KMN Suhi Vrh, Vinotoč Miran Erniša, Vinogradniška kmetija Jani Erniša, Vinotoč Lipič Passero, TD Bogojina, KUD Avgust Gašparič Vučja Gomila, KTD Tešanovci, KTD Filovci, Medicarstvo Celec.**

Hvala tudi **Moškemu pevskeemu zboru iz Bogojine**, prav tako **domačim muzikašem »Zgrablenci«** in **Gezi Džubanu**, ki so poskrbeli za dobro vzdušje.

Posebej se zahvaljujemo **spozorjem in donatorjem**, katerih prispevek je bil ključnega pomena za izvedbo prireditve: **Občini Moravske Toplice, Termam Sončni park VIVAT, Zavarovalnici AdriaticSlovenica, Zavarovalnici Maribor, Zavarovalnici Triglav in Alojzu Šinku** za skrbni prevoz pohodnikov nazaj.

TIC Moravske Toplice

Tradicijo martinovega, ko naj bi se mošt spremenil v vino, so s številnimi prireditvami po vinskih kletah in na drugih prireditvah oživili tudi v naši občini.

MARTINOV KRST MOŠTA PRI IVANIČEVIH

V Vinogradniško-sadjarskem društvu Filovci so med najbolj zvestimi tej tradiciji, saj vsako leto pripravijo šaljivi obredni krst mošta pri enem od svojih članov. Letos je bil gostitelj prireditve z imenitno udeležbo obiskovalcev in še bolj izpeljanim programom članov dolgoletne ekipe turističnega društva iz Dobrovnika Drago Ivanič iz Bogojine.

Kot je v navadi krsta mladega vina v okviru omenjenega društva, je gostitelj z ženo Silvo in mamo Marijo po končanem formalnem krstu vse obiskovalce tudi izdatno pogostil.

MARTINOVA MAŠA V GAJU

Krst mošta vsako leto na martinovo nedeljo prireajo tudi neumorni člani Vinogradniško-turističnega društva (VTD) Gaj Filovci. Pri kapelici sredi vinorodnega Gaja, posvečeni Mariji Kraljici Družine, namreč pripravijo priložnostni verski obred, kjer mlado vino blagoslovi bogojinski farni župnik dr. Stanislav Zver. Župnik je omenil, da je v praznovanje martinovega vse bolj vtkana tudi kapelica, saj leži ob mednarodni Martinovi poti, ki pelje iz Madžarske v Italijo, kjer je sv. Martin opravljal duhovniški poklic. Danes podeljeni blagoslov, ko je zahvalna nedelja, je poudaril dr. Zver, naj bo tudi zahvala za vse letošnje darove narave in za to, da so ti kraji bili k sreči obvarovani pred številnimi neurji s točo.

V Gaju je bilo blagoslovljenih več kot 30 vzorcev vin, kar samo dokazuje moč martinovega izročila. Tudi letos so pevski del prispevale Filovske pevke, martinovi maši pa je po stari navadi sledilo martinovo družabno srečanje.

Z mladim vinom so nazdravili (od leve): **Jožef Gutman ml., Jožef Gutman st., dr. Stanislav Zver in Jožef Horvat, predsednik VTD Gaj.**

Zapojmo skupaj
JOŽICA SAKOVIČ
IZDALA PESMARICO

Nimamo ravno veliko priložnosti, da bi v našem glasilu predstavili avtorico knjige iz naših krajev. Potem ko je sredi oktobra Jožica Sakovič iz Vučje Gomile izdala pesmarico *Zapojmo skupaj*, je v sodelovanju s tamkajšnjim KUD Avgust Gašparič, ki ga kot zborovodkinja že osem let tudi vodi, pripravila predstavitev pesmarice.

Bil je to nepozaben večer, poln laskavih priznanj za avtorico, zlasti njeno skrb, da je končno kopica prekmurskih in drugih pesmi zapisana v izvorni obliki. Izbrane pesmi iz njene prve knjige so interpretirale hčerka Vanesa, ravnateljica fokovske devetletke Suzana Deutsch, Senta Domjan iz Tešanovec in Suzana Panker iz Kančevca, ki je pesmarico tudi jezikovno pregledala. Zatem so v polni dvorani vaško-gasilskega doma nastopile še gostujoče skupine: pevci iz Renkovec, kvartet ljudskih pevcev iz Bogojine in Vrtnice iz Beznovec so predstavili venček svojih pesmi, zaplesala pa je folklorna skupina Mali rijtar KTD Tešanovci. Več pesmi je na koncu iz pesmarice zapela tudi Jožica sama.

Na dobrih 200 straneh priročnega formata je Jožica zapisala 235 pesmi. Večina je prekmurskih ljudskih pesmi, nekaj pa je tudi narodnih in kajkavskih hrvaških pesmi. Najstarejša objavljena pesem, Mladi orač, je stara vsaj 150 let. Sicer pa nekatere zapisane pesmi poznamo, za druge večina še slišala ni. Zato bi morala biti pesmarica vsem ljubiteljem ljudskih in narodnih pesmi vedno pri roki kot koristen pripomoček.

Pesmarica je delo treh generacij, je pojasnila avtorica, saj je levji delež pri zbiranju pesmi opravila že njena babica Terezija Kržanko, ki si je vrsto let skrbno zapisovala pesmi, prav ona pa jo je naučila tudi melodije teh pesmi. Zaslugo za izdajo pesmi

ima tudi njena mama Slavica. Kot je povedala Jožica, sicer šivilja v soboški Muri, je ona pravzaprav postavila piko na i pri zbiranju, zapisovanju in knjižni izdaji pesmi. Pri slednjem sta ji pomagala domačin Darko Perš (računalniška obdelava) in tiskar Alojz Lutar iz Kroga. Vendar avtorica priznava, da brez vsestranske pomoči družine ne bi v takšni obliki zagledala luči sveta. Ideja o knjižni izdaji se ji je utrnila pred leti, ko je opazila, da pevci na vaje niso imeli s sabo besedil. Ker je za pesmarico izjemno veliko zanimanje, bo kmalu izšla v ponatisu. Jožica Sakovič pa je napovedala, da že snuje načrte za drugo knjigo.

Sicer pa je tradicija petja pri Sakovičevih oziroma Gibičarovich že zelo dolga, uspešno jo nadaljujejo tudi vse tri njene hčere in mož.

Župan je ob tej priložnosti dejal, da pričujoča knjiga pripada tistim posameznikom, ki hočejo nekaj več, in Jožica je taka. Literarnega večera, kakršnega so pripravili v Vučji Gomili, drugih tradicionalnih prireditev kakor tudi letošnjega borovega gostovanja bi bili po besedah župana ponosni tudi v drugih večjih krajih, zato je za vse storjeno domačim prirediteljem izrekel veliko priznanje. Posebej ga je bila deležna avtorica pesmarice. Podžupan Geza Džuban pa je dodal, da je to izjemen dosežek ljubiteljske kulturne ustvarjalnosti, ki si jih v naši občini samo še želimo.

Anetta Smej in Tadeja Mesarič z OŠ Bogojina
NAGRADA
NA LIKOVNEM NATEČAJU

Na 10. mirovniškem festivalu, ki ga v okviru enotedenskih prireditev ob 24. oktobru, dnevu Organizacije združenih narodov (OZN) vsako leto pripravljajo v Slovenj Gradcu, mestu glasniku miru, je potekal tudi natečaj za otroška likovna in literarna dela ter fotografijo. Natečaja za likovna dela sta se letos pod mentorstvom likovnega pedagoga Jožefa Gutmana udeležili tudi dve učenki Osnovne šole Bogojina: Anetta Smej in Tadeja Mesarič. Anetta v novem šolskem letu obiskuje prvi letnik gimnazije v Ljutomeru, in se je, kot trdi, dobro živela v novo okolje. Tadeja je v prvem letniku Srednje zdravstvene šole Murska Sobota.

Obe sta bili – tako njun mentor in Ivan Kramperšek, ravnatelj njune nekdanje šole – zelo navdušeni nad pestrostjo prispelih del na natečaj. Anettino delo z naslovom *Par*, izdelano v grafični tehniki, je bilo v skupini višja stopnja izbrano med šest najboljših, za to pa je Anetta iz rok slovenjgraškega župana Matjaža Zanoškarka dobila priznanje in nagrado. Vsa nagrajena dela, risbe, literarna dela in fotografije, so objavljena v posebnem katalogu, ki je izšel ob tej priložnosti. To je za Anettino likovno izražanje veliko priznanje, ki ga je bila seveda zelo vesela, sodelovanje na natečaju pa je prav tako pomembna pozitivna izkušnja za Tadejo.

Anetta
 Smej (levo)
 in Tadeja
 Mesarič.

Kot pravi Anetta, je doma tudi na področju pisanja grafitov, v glavnem za dušo oziroma sprostitvev pa se poskuša tudi v drugih tehnikah likovnega izražanja. Omenjeno delo pa ni bilo nagrajeno samo na mirovniškem festivalu, pač pa tudi na poletnem ustvarjalnem natečaju mladih, ki ga je razpisala tamkajšnja občina.

TD Bogojina prenaša tradicijo na mladi rod
OBDELAVA LANU ZA UČENCE
IN MALČKE IZ VRTCA

Nekajkratni poskus, da bi delček iz znamenite prireditve Turističnega društva Bogojina – prikaz opravil pri delu z lanom – predstavili tudi malčkom bogojinskega vrtca in učencem osnovne šole, je bil konec jeseni vendarle uspešen. Ekipa pod vodstvom podpredsednika TD Štefana Puhana je najmlajšim prikazala sušenje lanu na pečnici in trenje s trlicami.

Tudi mladim so povedali, da so lan vedno sejali 100. dan v letu, 100 dni po setvi pa je dozorel za spravilo. Lan so pulili, ga najprej sušili, potem »rlali«, ločili seme od rastlin, sledilo je večtedensko namakanje v potoku in sušenje na travi, trenje – mehčanje z lesenimi »trlicami« ter sušenje nad pečnico.

Mladi so pokazali izjemno veliko zanimanje za opravila, saj jih še nikoli niso videli, in dokazali, da jih pritegne vsaka novost. Veseli so bili tudi, da so jih organizatorji pogostili z namazi in zeliščnim čajem iz njihovega ograjčka. Sodelovanje med šolo in vrtcem ter turističnim društvom naj bi v prihodnje razširili tudi na njihovo aktivno vlogo najmlajših v društvenem ograjčku nad pokopališčem.

Srečanje z jubilantko iz Moravskih goric **DOBRODOŠLA SPET DOMA, GOSPA MARIJA!**

Četrtek, 4. december. Turobno popoldne. Dokler se nisem zleknil v udoben sedež županovega avta, nisem vedel, ne kam greva ne zakaj. V Moravskih gorice, na obisk k slavljenci, ki bo čez nekaj let praznovala stoletnico. (Podatek, da je najstarejša med vsemi našimi občani, bomo morali še preveriti.)

Njena življenjska zgodba potem razkrije neslutene razsežnosti. Vsak dan nam politiki razlagajo, kako moramo v težavnih razmerah iskati predvsem nove, prave priložnosti. Če bi – ti politiki – preživeli vsaj delček Marijine zgodbe, jim tega ne bi bilo treba govoriti na pamet, naučeno.

IZ PARIZA V MORAVSKE GORICE

V Prekmurje se je vrnila pred meseci iz svetovljanskega Pariza in se naselila v Moravskih goricah, kjer bo pri Černelovih, družini nečakinje Irinke, preživljala svoja najzrelejša leta. »Teta dolgo časa ni hotela slišati o vrnitvi, čeprav sem jo vabila domov ob vsakoletnem obisku v Parizu,« pravi Irinka. »Potem se je hitro odločila; kar naenkrat mi je znankin sin Patrik sporočil, da Marija resno razmišlja o vrnitvi. Poleti smo jo pričakali na brniškem letališču.«

»Sama sem živela v svojem stanovanju sredi Pariza; če ne bi več mogla skrbeti zase, bi morala v dom ali doplačevati hišno pomoč, ki je v Franciji dobro urejena. A ko si nebojčen, si nebojčen! Tu mi je dobro, lepo skrbijo zame,« pravi slavljenska Marija Nemeč, rojena 1911. leta, z dekliskim priimkom Kerčmar.

FOTO: LUDVIK SOČIČ

Slavljenska Marija z županom, nečakinjo Irinko in njenim možem Stankom.

Dokaj vsakdanja zgodba, porečete. Morda res, a letalo poleti ni pripeljalo v Slovenijo deklīča, temveč zrelo žensko, ki je svoja deklīška leta preživljala pred davnimi sedmimi, osmimi desetletji, žensko, ki v teh dneh praznuje 97. rojstni dan. In je nepojmljivo živahna, čila, zgovorna. (Dodajmo anekdotico, ki jo je omenila Irinka: Ko je Marija pri svojem novem osebnem zdravniku (starem ne več kot 50 let) opravila pregled, ji je šepnil: »Ampak, gospa, ko se bom upokojil, si boste morali najti drugega zdravnika.«)

IZ MORAVSKE VANCARJE V FRANCIJO

Pravi, da se je rodila na moravski vancariji, v siromaštvu, ki je zaznamovalo tudi njena otroška leta do zgodnje poroke. »Mož me je poslo po svetji služiti za dug,« oponese, ko razlaga motiv svoje poti v Francijo. Leta 1933 se je znašla na farmi, kjer je opravljala kmečka dela, predvsem dojila krave. Priznam, da nisem uspel slediti vseh smeri njenih selitev: gospodinjala je pri gospodi iz Nizozemske, delala kot servirka v menzi tovarne letal ter pristala pri uglednem pariškem zdravniku, ki je bival v razkošnem stanovanju v neposredni bližini notredamske katedrale, in zanj (»kot guvernanta«, pravi) gospodinjala do njegove smrti. S tem si je pridobila stanovanjsko pravico in dobila manjše stanovanje v središču Pariza, kjer je živela tako rekoč do včeraj. Ko se je po 75 letih »emigracije« za stalno vrnila v rojstni kraj.

Prvič po odhodu je bila na obisku v domačih krajih po 49 letih, leta 1981. Srečala se je z možem, vendar ni uslišala njegove

prošnje, naj ostane pri njem doma. Vrnila se je v Pariz. In se zdaj samo rahlo posmehnila, ko smo jo spraševali o Montmartru, bregovih Seine, Maullin Rougeu in drugem, kar nam potovalne agencije hitijo predstaviti med nekajdnevnimi obiski v svetovni prestolnici. Pozna, pozna, vse to pozna, bila je tam, doživela je čar metropole. »Ko sem bila pri zdravniku, nisem veliko hodila ven. Imel je dva psička, kako žalostno sta gledala za mano, ko sem odhajala ... Več Prekmurk nas je bilo tam, včasih smo se srečale, z Jolanko (pokojno Šinorovo gospo) in z drugimi. Vendar sem bila pri zdravniku zaposlena prek celega dneva, bolje je bilo, ko sem hodila delat v menzo, takrat sem imela več prostega časa.«

In Černelovi hitijo pripovedovati, kako bodo morali hitro doseči, da jim dekodirajo nekaj francoskih programov na satelitski, saj bi ji radi omogočili stik z jezikom in s svetom, ki sta bila nekoč tako zelo njena.

Čestitamo Vam, Marija, za rojstni dan in Vam tudi mi izrekamo dobrodošlico doma po 75 letih!

SPLET ASOCIACIJ

Ko poslušam magnetofonski posnetek spontanega pogovora, me obletavajo nenavadne misli, ki jih poraja splet naključij, asociacij. Prvi del Marijine življenjske zgodbe me močno spominja na mamino: kot tisoče prekmurskih deklet in fantov je šla »na kontraktoš«, pristala na kmetiji nekje v srednji Franciji. Mama se je po štirih, petih vrnila in s prigaranim zaslužkom odebela lastno doto. Marija je na tujem ostala dolgih 75 let.

In drugo: Ko Marija govori o bratih in sestri, omeni, da je en brat živel v Noršincih. V moji vasi torej. Kje? Kerčmarovi na Grejsi? »Ja Lajči, tisti, ka je biu oženjen s Hrvaticov!« (gre za stare starše podjetnika Štefana Cigūta) In res: zdaj bom pameten in rekel, kako so me poteze njenega obraza resnično spominjale na pokojnega Kerčmara, s katerim nas je vezalo botrinstvo ... Oh, kako strašno majhen je ta svet! In kako neznamni smo šele mi v njem!

Ludvik Sočič

ROTUNDA V SELU Z
NOVO STREHO –
Romanska rotunda iz
13. stoletja je konec
jeseni dobila novo
strešno kritino.
Dotrajane lesene skodle
so bile v celoti
zamenjane z novimi,
impregniranimi skodlami
iz macesna. Za to je
poskrbel znani
skodlarski mojster Bojan
Koželj iz Stahovice pri
Kamniku, ki je skodle
obnovil že na več kot
tridesetih cerkvah.
Okrog 35 tisoč evrov
vredna dela je v višini
dveh tretjin financirala
Občina Moravske Toplice,
preostali delež pa Žup-
nijski urad sv. Benedikta
iz Kančevca. (G. G.)

FOTO: GEZA GRABAR

Učilnica v naravi zanetila požar KDO JE AVTOR GEOGRAFSKE UČNE POTI SELO?

Konec oktobra so z začetkom pri brunarici TIC Moravske Toplice, nedaleč od rotunde iz 13. stoletja v Selu, v dolžini treh kilometrov (do Berkovec) odprli geografsko učno pot.

Do neke mere gre za oživitev nekoč že trasirane Učne poti Selo, katere avtor je bil konec 90. let domačin Janez Škalič. Prav Škalič se čuti vsaj moralno, če ne tudi materialno oškodovanega, saj trdi, so mu sedanji partnerji v projektu ukradli avtorstvo projekta, zato napoveduje, da bo zadoščenje dosegel po sodni poti.

POTREBUJEMO »UČILNICO V NARAVI«

Kot je povedal Drago Balajc, predsednik Odbora za postavitev Geografske učne poti Selo, je ideja o postavitvi tamkajšnje geografske učne poti stara približno dve leti. »Geografi, ki delamo na pomurskih šolah, smo potrebovali območje, kjer bo mogoče na majhnem prostoru spoznati in preučevati značilnosti goričke pokrajine. Podobna vprašanja nam pogosto postavljajo tudi kolegi iz drugih krajev. Ob predstavitvi ideje na Občini Moravske Toplice so tudi v tamkajšnjem TIC-u postavitev takega objekta videli v luči obogatitve turistične ponudbe v okolici selanske rotunde; hkrati pa je k postavitvi učne poti kot učilnice na prostem pristopila tudi OŠ Fokovci,« je uvodoma dejal Balajc.

sklada za ohranjanje čistih slovenskih voda, OŠ Fokovci, evropskih sredstev ter ob sodelovanju domačinov, ki so opravili precej prostovoljnega dela, je nastala učna pot. Na njej so ob petnajstih informacijskih tablah tudi dve vremenski postaji, vodomerna letev, obnovljena mlaka; lovci pa bodo postavili tudi novo prežo,« je pot opisal Balajc in zaključil, da je tako na mestu nekoč že delujoče učne poti nastala sodobna učilnica v naravi, kjer bodo učenci pridobivali nova znanja, hkrati pa se bodo naučili ceniti naravno in kulturno dediščino. Občina Moravske Toplice in prebivalci Sela pa so po Balajčevem prepričanju bogatejši za turistični objekt, ki bo pripomogel k večji prepoznavnosti in tudi k razvoju območja.

izvajanje vzgojnih in izobraževalnih aktivnosti v skladu s posodobljenimi učnimi načrti ter z možnostjo celostnega, kompleksnega in interdisciplinarnega spoznavanja območja,« pravi.

V skladu s sodobnimi pristopi izobraževanja »o naravi v naravi« postavljene informacijske table ob učni poti obiskovalcem omogočajo spoznavanje zgradbe in zakonitosti delovanja ekosistemov, kar po njenem prepričanju pomeni zanesljivo in dolgoročno okoljsko osveščanje. Z učno potjo, je dejala, je tako bila ustvarjena pomembna dodana vrednost: pot je namreč primerna tako za izobraževalne kot tudi turistične namene.

»Že primerjava samih konceptov nekdanje in današnje učne poti nam da jasno vedeti, da gre za dva povsem različna pristopa. Značilnosti območja, njegove naravne in družbene vrednote, pa lahko nenazadnje raziskuje in o njih piše vsakdo, saj bo vsakdo imel svoj individualni pristop k raziskovanju, kar je nenazadnje gonilo razvoja,« sklene razmišljanje Tatjana Kikec.

Geza Grabar

Za mnenje o odprtju nove učne poti smo zaprosili tudi Janeza Škaliča, avtorja prvotne poti. Njegovo polemično razmišljanje objavljamo v celoti.

Na idejo o Učni poti »SELO« sem prišel nekako v letu 1996, ko sem ugotavljal, da je na tem majhnem prostoru toliko različnih in zanimivih elementov, ki bi jih bilo smiselno združiti v neko zaokroženo cello in predstaviti tudi drugim. Vsebine pa bi bile lahko zanimive tudi za izobraževanje, saj ponujajo izredno prilagodljivost in multidisciplinarnost.

Svojo idejo sem preveril v razgovoru z drugimi učitelji, ki so mi potrdili, da sem na pravi poti. Stvari sem raziskal še bolj podrobno in jih začel počasi spravljati tudi na papir ter dopolnjevati in tako je počasi nastajala najprej Turistična in učna pot Selo – Berkovci in dobila končno vsebino in ime kot Učna pot »SELO«.

Dogodki, ki so sledili, so podrobno opisani v kronologiji. Je pa o projektu razpravljaj takrat tudi odbor za družbene dejavnosti OMT in Občinski svet. Ker se svetniki, predvsem Tibor Vöröš, s sofinacira-

Kot se spominja, je župan Franc Cipot pred letom in pol za to imenoval poseben odbor, ki ga je vodil prav Balajc. Na njegovo pobudo so se znotraj odbora sestali vsi zainteresirani in tisti, ki so bili pripravljeni pomagati pri postavitvi. »Poudarim naj, da so nam pri postavitvi strokovno pomagali geografi s Filozofske fakultete v Mariboru, Oddelek za geografijo, kakor tudi strokovnjaki iz Zveze geografskih društev Slovenije. Ob strokovnih podlagah, ki smo jih izdelali v naši skupini, je ob finančnem deležu občine, Heliosovega

DVA POVSEM RAZLIČNA PRISTOPA

V zvezi z domnevno spornim avtorstvom smo za mnenje povprašali tudi Tatjano Kikec, predsednico Društva geografov Pomurja.

»Res, da je na delu trase današnje Geografske učne poti Selo nekoč že potekala Učna pot Selo, ki pa je po informacijah domačinov zamrla že leta 2002, infrastruktura na njej pa je žalostno propadla. Naloga našega odbora je tako bila postaviti novo, geografsko učno pot, ki bo primerna za

Vinogradniško-turistično društvo Gaj Filovci

MEDNARODNA TRGATEV V VINOGRADU VITIS VITAE

V okviru projekta VITIS VITAE (trta življenja), ki ga je podprla tudi EU, je pred šestimi leti v Gaju, na enem od bregov Filovskih goric, ki ga krasi izjemen pogled na nižinski obmurski svet, nastal edinstveni ampelografski vrt. V njem so domači vinogradniki ter njihovi partnerji iz Avstrije in Madžarske zasadili več kot 90 trsov 50 različnih sort. Nosilci, člani Vinogradniško-turističnega društva Gaj, vsako leto pripravijo trgatev v društvenem vinogradu kot svojo osrednjo prireditev, nanjo pa poleg številnih gostov povabijo tudi partnerje v projektu. Tudi letos je bilo tako.

Številni brači so delo začeli z obiranjem grozdja s trte modre kavčine pri kapelici Marije Kraljice Družine – potomke najstarejše trte na svetu z Lenta v Mariboru. Potem so se lotili obiranja grozdja v društvenem vinogradu.

Vendar to ni bila rutinska trgatev, saj je podpredsednik društva Jožef Gutman ml. pazljivo izmeril sladkorno stopnjo za vsako sorto posebej, stehali pa so tudi količino pridelka po trsu. Iz nekaj več kot 250 kilogramov grozdja je nateklo dobrih 150 litrov mošta. Vino bodo donegovali v edinstveno vino zvrst in ga potem kot poslovno darilo stekleničili v posebne steklenice.

In še uradno izmerjeni podatki: v povprečju je imel trs 3,32 kg grozdja, povprečna sladkorna stopnja pa je bila 78,81 Oekslejevih stopinj. Najbolj bogato je obrodil zweigelt (9 kg), po sladkorni stopnji je izstopal chardonnay (105 Oe), prav toliko sladkorja so namerili tudi kernerju. Modra kavčina je imela 14 kg grozdja, njena sladkorna stopnja pa je bila precej nizka: 68 oekslejev.

njem kioska (ideja o brunarici je nastala pozneje) na parkirišču v Selu niso strinjali, je župan predlog celo umaknil z dnevnega reda OS in prisiljen sem bil poiskati drugo rešitev.

Ob pomoči takratnega direktorja CŠOD Janka Hamlerja sem dobil zagotovilo, da bo CŠOD za postavitev objekta prispeval sredstva, vendar jih lahko nakáže le občini na osnovi projekta, ki sem ga potem po avtorski pogodbi pripravil za občino. Pogoji za nakazilo sredstev (3 mio SIT) je bil samo, da se zgradi objekt, ki bo dovolj velik, da bo v njem lahko sedelo za cel autobus učencev (50 ljudi) in da bo v prostoru mogoče varno shraniti tudi opremo.

CŠOD je Občini Moravske Toplice na osnovi mojega projekta, ki sem ga pripravil po avtorski pogodbi z občino, le-tej nakazal 3 mio SIT sredstev. Učno pot »SELO« smo tako odprli 6. septembra 1998 ob 14. uri.

Pri sedanji ponovni otvoritvi učne poti pa je očitno, da gre za preprosti plagiat, saj so enake vsebine, trasa in celo ime z dodano le eno besedo. Trasa je spremenjena le v enem delu, kjer je dodan še podaljšek od rotunde do Kobiljskega potoka v dolžini 600 m. Vseh preostalih 2,4 km (80 % dolžine) poti pa poteka po popolnoma isti trasi.

Vse vsebine, ki se pojavljajo na »novi« učni poti, so bile obdelane in zapisane tudi že prej, tako da praktično novi »indigo avtorji« res niso imeli težkega dela.

Vse gradivo projekta je bilo namreč predano Občini Moravske Toplice. Prav ta-

ko pa so skoraj vsi skrajšani opisi poti bili objavljeni v knjižici o Učni poti »SELO«, ki je le poljudno napisan povzetek vsebin, ki naj bi bil razumljiv širšemu krogu obiskovalcev. Podrobno gradivo pa je bilo posredovano v letu 1999 tudi na MOP in Občino Moravske Toplice pri prijavi projekta Promocija varstva okolja ob Učni poti »SELO«, ki ga je potem MOP tudi sofinanciralo in kot poročilo prejelo tudi vse rezultate raziskav, ki so nastali v okviru projekta. Enako velja tudi za Občino Moravske Toplice, ki je takrat projekt tudi sofinancirala in bila enako deležna vseh rezultatov projekta in poročil.

Ob tem pa so na internetu vse od 1998 osnovne in od leta 2001 dopolnjene in kratko omenjene vse vsebine, ki jih je mogoče obdelati ob poti. V iskalnik Google lahko še danes preprosto vtipkate besedo »SELO« in prvi zadetek je Moja vas SELO, Učna pot »SELO«, kjer najdete vse o Učni poti »SELO«, od globalnih ciljev do učnih vsebin, razdeljenih po sklopih, učnih vsebin po tematskih področjih ...

Če ob tem upoštevam, da se je kot avtor deklariral tudi moj sovaščan Drago Balajc in je kot soavtorica napisana tudi ravnateljica OŠ Fokovci Suzana Deutsch, je celotna stvar še malo bolj čudna, saj sta oba nedvoumno poznala vsebine in imela dostop do vsega gradiva in celo do delovnih listov za učence!

Predsednica Društva geografov Pomurja Tatjana Kikec pa je moje opozorilo o domnevni kršitvi avtorskih pravic kar ignorirala in dejala, da oni počnejo nekaj drugega, kar so seveda pridno skrivali in

še sedaj nisem uspel dobiti nobenega drugega gradiva kot zgibanko o poti in si ogledati postavljene table. Zanimiva je tudi njena izjava, objavljena v dnevniku Večer, da bi lahko vsebine celo nadgradili, če bi bil pripravljen sodelovati. Pa me k sodelovanju nihče niti ni povabil, kar lahko celo razumem. Sila nenavadno bi bilo namreč, da te k sodelovanju in za pomoč prosi nekdo, ki ga zalotiš, kako nedovoljeno obira sadeže tvojega dela.

Glede na vso dokumentacijo in dejstva bo v prihodnosti zanesljivo preverjeno, kaj pa so novega odkrili novi »avtorji«. Morda pa ne gre le za kršitev avtorskih in sorodnih pravic.

Glede na mnoga naravna in kulturna bogastva, ki jih je na Goričkem kar v izobilju, me zelo čudi, da »avtorji« Geografske učne poti Selo niso našli kakšne res izvirne ideje, temveč so v glavnem povzeli tisto, kar sem jaz zapisal že pred več kot desetimi leti.

Tako se mi postavlja popolnoma filozofsko vprašanje: »Sem bil jaz takrat morda 10 let pred časom ali pa so nekateri danes toliko za časom?«

In ob vsem tem se ne bom čudil, če bomo jutri spet dobili vabilo na kakšno otvoritev, kjer bomo spoznali »nove avtorje«, ki bodo trdili, da so prav oni sedaj in zdaj odkrili še toplo vodo.

Govorjenje o plagiatstvu, spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic pa je tako najbrž kar nesposobno, saj naj bi to veljalo verjetno le nekje drugje.

Janez Škalič

Na podlagi 21. člena Statuta Občinske športne zveze Moravske Toplice in Pravilnika o proglasitvi najboljšega športnika, športnice, športnega društva in športnega delavca v Občini Moravske Toplice komisija za izbor športnika objavlja

R A Z P I S

ZA IZBOR ŠPORTNIKA, ŠPORTNICE, DRUŠTVA IN ŠPORTNEGA DELAVCA V LETU 2008 IZ OBČINE MORAVSKE TOPLICE

I.

Razglasili bomo najboljšega/najboljšo ali najboljše:

- športnika
- športnico
- športno društvo
- perspektivnega športnika do 16 let
- perspektivno športnico do 16 let
- športnika-co invalid
- podelili priznanje športnemu delavcu za dolgoletno delo v društvih

II.

Vsi predlogi morajo biti pisno utemeljeni in morajo vsebovati:

- ime predlagatelja,
- ime in priimek kandidata za izbor,
- rojstne podatke,
- kraj bivanja,
- naziv društva, za katerega posameznik tekmuje,
- vrsta in kraj tekmovanj
- ter doseženi rezultati v letu 2008.

Kandidati morajo imeti stalno prebivališče v Občini Moravske Toplice. Predloge lahko posredujejo vsa društva, športna društva, klubi, sekcije in šole v občini oziroma izven nje, kjer posameznik tekmuje oziroma deluje, in razpolagajo z rezultati ter občani občine Moravske Toplice.

Pisne predloge je potrebno posredovati **najpozneje do 16. januarja 2009** na naslov:

OBČINSKA ŠPORTNA ZVEZA MORAVSKE TOPLICE

Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice

S pripisom: »Komisija za izbor športnika leta«

OŠZ Moravske Toplice
Komisija za izbor športnika

FLOORBALL V BOGOJINI

Tale posnetek igre floorball je nastal ob koncu novembra, ko se je ekipa Bogojine pomerila z Idrjo in izgubila z rezultatom 4:7. Na lestvici državne lige Bogojina zaseda zadnje mesto brez osvojenih točk. Začetek je zmeraj težak in s »parketnim hokejem« so Bogojinčani zaorali ledino pri nas, v naši pokrajini, podobno kot predavnimi desetletji s hokejem na travi.

OBČINSKA LIGA KMN MORAVSKE TOPLICE

LESTVICA po jesenskem delu tekmovanja

1. IVANCI	10	8	1	1	40:12	25
2. MLAJTINCI	10	8	1	1	45:20	25
3. FILOVCI	9	6	1	2	35:27	19
4. VUČJA GOMILA	9	6	0	3	35:26	18
5. ČARDA	10	5	1	4	30:21	16
6. SEBEBORCI	10	5	0	5	48:28	15
7. M. TOPLICE	10	4	1	5	27:29	13
8. NORŠINCI	10	3	3	4	25:27	12
9. TEŠANOVCI	10	2	1	7	27:51	7
10. MOTVARJEVCI	10	1	1	8	17:65	4
11. PROSENJAKOVCI	10	1	0	9	22:45	3

NAJBOLJŠI STRELCI jesenskega dela občinske lige KMN Moravske Toplice

Jožek Dravec, KMN Vučja Gomila, 18 golov
Uroš Oslaj, KMN Filovci, 13 golov
Bojan Klanfar, KMN Mlajtinci, 10 golov
Daniel Plej, KMN Ivanci, 9 golov
Darko Atanasov, KMN Ivanci, 8 golov
Drago Kontrec, KMN Ivanci, Kristjan Laslo, KMN Moravske Toplice, Sebastjan Zadavec in Boštjan Miholič, oba KMN Mlajtinci, po 7 golov

VETERANSKA LIGA KMN

LESTVICA po jesenskem delu tekmovanja

1. KOBILJE	6	5	0	1	35:8	15
2. IVANCI	6	3	1	2	23:14	10
3. ŠALAMENCI	6	3	1	2	20:19	10
4. SELO	6	3	0	3	21:16	9
5. TEŠANOVCI	6	3	0	3	33:34	9
6. PUŽEVCI	6	1	1	4	10:27	4
7. MLAJTINCI	6	0	3	3	16:32	3

PREDLOG

ZA IZBOR ŠPORTNIKA, ŠPORTNICE, ŠPORTNEGA DRUŠTVA, PERSPEKTIVNEGA ŠPORTNIKA IN ŠPORTNICE, ŠPORTNIKA, ŠPORTNICE INVALIDA IN ZASLUŽNEGA ŠPORTNEGA DELAVCA OBČINE MORAVSKE TOPLICE V LETU 2008 (ustrezno obkroži)

Podatki o predlaganem (ime in priimek, bivališče, letnica rojstva, športna panoga):

Opis uspehov in rezultatov predlaganega:

Ime in priimek predlagatelja:

Naslov:

Podpis:

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

za obdobje od 20. do 31. decembra 2008, pripravlja TIC Moravske Toplice

Naziv in vrsta prireditve	Kratek opis prireditve	Kraj izvajanja	Datum prireditve	Organizator prireditve	Kdo daje informacije	Telefon, faks, e-mail
Otroške delavnice	Ustvarjalne otroške delavnice	Hotel Vivat	20. 12. 2008 ob 16.00	Vrtci občine Moravske Toplice	Simona Kaučič	02/538 14 70
Praznični december	Turistična tržnica (ponudba različnih daril in izdelkov domače obrti ter domačih dobrot), vsakič ob 14.00 Koncert zbora vsakič ob 18.00, razen 27. 12. 2008	Moravske Toplice	20., 23., 27., 30. 12. 2008	TIC Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice	02/538 15 20
Pohod k polnočnici	Pohod k polnočnici od kapele v boğojansko cerkev	Ivanci – Bogojina	24. 12. 2008	Društvo Selenca	Klaudija Koltaj	041 852 571
Srečanje starejših krajanov	Kulturni program za razvedrilo, zahvalo in priprava (izdelava) spominskih voščilnic (daril)	Filovci – kulturna dvorana v vaškem domu	26. 12. 2008 ob 13.00	KS Filovci in KTD Filovci	Andrej Baligač	051 322 252
Štefanov pohod	Pohod po obrobju Vučje Gomile. Zbor pred gasilskim domom, štartnina	Vučja Gomila	26. 12. 2008 ob 9.00	KUD Avgust Gašparič	Stojan Horvat	02/547 10 84 041 276 337
Silvestrski pohod in silvestrovanje na prostem	Silvestrski pohod po Sebeborcih in okolici, silvestrovanje na igrišču v Sebeborcih z domačo glasbo	Sebeborci z okolico	28. 12. 2008 ob 21.00	PGD Sebeborci	Slavko Škerlak slavko.skerlak@gmail.com	031 301 793
Božični večer na prostem	Petje božičnih pesmi (Filovske pevke, filovski člani otroškega cerkvenega zbora, vsi prisotni), prikaz prizora in interpretacija misli z božično vsebino	Filovci, vaški dom oz. božično drevesce pred kapelo	29. 12. 2008 ob 18.00	KTD Filovci	Andreja Trajbarič	02/547 11 24 051 220 044
Silvestrovanje	Družabno srečanje s plesom ob zaključku koledarskega leta	Šola na Ivancih	31. 12. 2008	Društvo Selenca	Klaudija Koltaj	041 852 571

PRAZNIČNI DECEMBER V MORAVSKIH TOPLICAH

/sejem domačih obrti in dobrot; koncerti/
INFO: TIC Moravske Toplice, 02 / 538 15 20

Sobota, 20. december 2008

Božično-novoletni sejem s koncertom pevskega zbora Štefan Kovač

14.00: Turistična tržnica s ponudbo domačih dobrot in prazničnih izdelkov domače obrti pred *Evangeličansko cerkvijo dobrega pastirja Jezusa*

18.00: Koncert pevskega zbora Štefan Kovač

Torek, 23. december 2008

Božično-novoletni sejem s koncertom pevskega zbora Vita

14.00: Turistična tržnica s ponudbo domačih dobrot in prazničnih izdelkov domače obrti pred *evangeličansko cerkvijo*

18.00: Koncert mešanega pevskega zbora Vita iz Lendave

Sobota, 27. december 2008

Božično-novoletni sejem s koncertom vokalne skupine Zarja

14.00: Turistična tržnica s ponudbo domačih dobrot in prazničnih izdelkov domače obrti pred *evangeličansko cerkvijo*

18.30: Koncert vokalne skupine Zarja iz Puconec

Torek, 30. december 2008

Božično-novoletni sejem s koncertom vokalnega kvinteta Aeternum

14.00: Turistična tržnica s ponudbo domačih dobrot in prazničnih izdelkov domače obrti pred *evangeličansko cerkvijo*

18.00 Koncert moškega vokalnega kvinteta Aeternum

OBVESTILO

Lovska družina Moravci v skladu s 56. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16 z dne 20. 02. 2004) obvešča imetnike kmetijskih in gozdnih kultur na območju Lovske družine Moravci, da so imenovani pooblaščenca upravljavca lovišča za ocenjevanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah za dobo štirih let in sicer

za k. o. Martjanci, Moravci, Tešanovci, Vučja Gomila, Fokovci in Suhi Vrh:

JOŽE KREGAR, stanuje Černelavci, Tavčarjeva 22,
9000 Murska Sobota
Telefon: 02 / 525 11 98; GSM 031 398 946

FRANC BRUNER – mlajši, stanuje Dolga ulica 84,
9226 Moravske Toplice
Telefon: 02 / 548 18 79, GSM 041 260 910

ŠTEFAN MAKOTER – mlajši, stanuje Dolga ulica 46,
9226 Moravske Toplice
Telefon: 02 / 548 12 13, GSM 031 559 871

Oškodovanec je dolžan po 56. členu Zakona o divjadi in lovstvu škodo prijaviti na kmetijskih in gozdnih kulturah **v treh dneh od dneva**, ko je škodo opazil, in to pisno pooblaščenca upravljavca.

Starešina LD Moravci:
Štefan MAKOTER

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

Spoštovane občanke in občani !

Razvojna agencija Sinergija, kot partner v projektu CVŽU Pomurje, nadaljuje z izvajanjem aktivnosti **CENTROV VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA (CVŽU)** na točkah VŽU občin Razvojne koalicije Sinergija.

Točke VŽU so odprto učno okolje, ki ob mentorski pomoči omogočajo dostop do vseživljenjskega učenja s posredovanjem informacij, nasvetov, usposabljanj in učnih pripomočkov (IKT opreme, gradiv). Vas zanima usposabljanje in izobraževanje odraslih, osebni izobraževalni načrt, svetovanje o možnostih zaposlitve, računalniško usposabljanje, učenje jezikov, samostojno učenje na daljavo, premagovanje administrativnih ovir, dostop do sodobne računalniške opreme, ... ?!?

OBIŠČITE NAJBLIŽJO TOČKO VŽU »SINERGIJA« - PO NAVEDENEM URNIKU !!!

**Lokacije in urnik delovanja
Točk VŽU »Sinergija«**

- TVŽU Puconci: Puconcih 80, OBČINA - vsak prvi in tretji torek, od 8:00–11:30 h;
- TVŽU Beltinci: Beltinci, Mladinska ul. 2, OBČINA - vsak prvi in tretji četrtek, od 8:00–11:30 h;
- TVŽU Kuzma: Kuzma 60c, OBČINA - vsak prvi in tretji torek, od 12:00–15:30 h.
- TVŽU Martjanci: Martjanci 36, BISTRA HIŠA - vsako prvo in tretjo sredo, od 8:00–11:30 h;

^(*) ta točka je sicer strankam dostopna vsak delovni dan v okviru obratovalnega časa RA Sinergija !

Za vse informacije pokličite na telefon: (02) 538 16 63, ali nam pišite na cvzu@ra-sinergija.si
Vse storitve in usposabljanja so brezplačna !!!

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJSKI PROGRAM FINANCIJA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

Izvajanje osnovnih svetovalnih storitev, povezanih z zagonom, poslovanjem in razvojem podjetij ter osnovno svetovanje potencialnim podjetnikom

Brezplačno izvajanje postopkov za samostojne podjetnike in gospodarske družbe

(registracija s.p., ustanovitev d.o.o., izpis iz poslovnega registra, prijava davčnih podatkov, prijava oseb v osebna zdravstvena zavarovanja, prijava prostega delovnega mesta,...ltd.)

Informiranje ter posredovanje raznih informacijskih paketov z vsebinskim poudarkom na aktualnih razpisih

(za vključitev v mrežo uporabnikov pošljite mail na: podjetnisko-svetovanje@ra-sinergija.si)

V okviru Programa vavčerskega svetovanja tudi možnost koriščenja storitev podjetniškega svetovanja in usposabljanja po 45 – 100 % subvencioniranih cenah

Za več informacij pokličite: tel. 02 538-13-50,
kontakt: Jasmin Kukec in Jožica Toplak,
ali se osebno zglasite pri nas, v Martjancih 36,
ali pišite na e-naslov: podjetnisko-svetovanje@ra-sinergija.si

Storitve VEM lahko opravljate preko e-VEM sistema, ki je sofinanciran s strani Evropskega Socialnega Sklada

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJSKI PROGRAM FINANCIJA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

**SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA,
SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA,
STRANKA MLADIH SLOVENIJE
in NOVA SLOVENIJA**

želijo

*občankam in občanom Občine Moravske Toplice
vesel božič, prijetno praznovanje dneva
samostojnosti ter stečno, uspešno, zdravo
in mizu polno novo leto 2009*

Svetniki

Andrej Benkovič, Alojz Glavač, Andrej Baligač, Štefan Kodila, Tibor Vöröš,
Tibor Vöröš ml., Martin Horvat, Ivan Farkaš, Štefan Bogdan
pa si želijo še nadaljnjega sodelovanja z vami.

FOTOGRAFIJA MESECA – OKTOBER 2008

Jože Pojbič: STOLP V GORICAH

FOTOGRAFIJA MESECA – NOVEMBER 2008

Izidor Koroša: PISANA JESEN

*Vsem upokojencem in občanom želimo miren božič
ter srečno in zdravo novo leto 2009.*

DRUŠTVO UPOKOJENCEV MORAVSKE TOPLICE

* * *

Veliko uspehov in sreče tudi v letu 2009!

OBČINSKA ŠPORTNA ZVEZA MORAVSKE TOPLICE

* * *

**OBČINSKA GASILSKA ZVEZA MORAVSKE TOPLICE
IN
ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE OBČINE MORAVSKE TOPLICE**
*želita občankam in občanom vesele božične praznike
ter srečno, uspešno in varno leto 2009.*

OGLAS

OGLAS

Občanom in občankam Občine Moravske Toplice
ter vsem ljudem dobre volje želimo, vesele božične praznike
ter srečno in uspešno v letu 2009.

Mladi liberalni demokrati (MLD) Občine Moravske Toplice
in članice in člani Liberalne demokracije Slovenije (LDS)
Občine Moravske Toplice

Spoštovane stranke,

**obveščamo vas, da se zastopstvo Moravske Toplice nahaja na novi lokaciji in sicer,
na Kranjčevi ulici 14 A v Moravskih Toplicah.**

Zavarovalnica Triglav vam ponuja tudi nova zavarovanja:

- **NOVO ZAVAROVANJE DOMA,**
- **NOVI PAKETI AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ COMFORT,**
- **NALOŽBENO ZAVAROVANJE Z JAMSTVOM VREDNOSTI ENOTE PREMOŽENJA TRIGLAV V.E.P.,**
- **INVESTICIJSKO ZAVAROVANJE FLEKS ZA ODRASLE.**

Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na tel. št. 02 51 51 100, na spletni strani www.triglav.si in
elektronskem naslovu info-ms@triglav.si.

Na voljo vam je tudi zavarovalni zastopnik g. Jože Novak na tel. št. 02 538 15 80 ali 041 821 713.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Andrej Baligač, Matjaž Cerovšek, Marjanca Granfol, Vida Šavel (predsednica), Slavko Škerlak, Tibor Vörös ml., Tibor Vörös st. • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Ella Tomšič Pivar (urednica prispevkov v madžarščini), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – december 2008 • naklada: 2.300 izvodov • Lipnica ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02/538 15 00 – faks: 02/538 15 02, E-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si